

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga št. 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

SCLOVENECC

Poljska nazaj k Franciji

Dne 5. januarja je bil poljski sejm sklican na izredno zasedanje. Zgoditi se je moralo nekaj izrednega, da je poljska vlada sklenila prekiniti božične počitnice ter zbrati narodno predstavništvo, da nudi zunanemu ministru polkovniku Becku priložnost za važno zunanje-politično poročilo. Pričakovanja tudi niso bila razočarana. Seja poljskega sejma dne 5. januarja 1937 bo ostala eden od važnejših zgodovinskih dogodkov poljske zgodovine, saj je ta dan — po preteku 10 let — poljska zunanja politika zopet z veseljem krenila nazaj na črto poljsko-francoskega prijateljstva, ki je pri Poljakih stoletna politična tradicija in je bilo ob rojstvu poljske države z nova slovesno potrjeno in svetu proglašeno s pogodbo iz leta 1921.

Poljski sejm je moral razpravljati o posojilu, ki ga je vlada najela v Franciji in ki ga je francoska vlada tudi z veseljem in med velikim navdušenjem francoskega parlamenta brez debate svoji poljski zaveznici odobrila. To je dalo povod tudi za nekatere neslane opazke, češ, da je bilo poljsko-francosko prijateljstvo obnovljeno s pomočjo milijard in da je oživljena poljsko-francoska zveza samo zveza žepov in blaginje, ne pa zveza sre in dobre volje. Takšne ocene izvirajo iz nepoznanja zgodovinskih dejstev ter sodobnih političnih nujnosti. Kdor tako govori, ne pozna ne francoske in ne poljske narodne duše. Ta tudi nikoli ne bo razumel francosko-poljskih odnosov, ki so vedno hodili svoja pota, navadno daleč od denarnih obračunov, prestali huda nesoglasja, a so vedno znova stopili v nesebičen prijateljstvu, ki mu je običajno bil denar bolj ovira kakor pa pogonska sila.

Zunanji minister Beck, ki so mu površni opazovalci poljskega zunanje-političnega življenja pogostokrat metali v obraz očitek, da je nemško usmerjen in da se je vdinjal nemški zunanji politiki, svojim starim preizkušenim zaveznikom pa obrnil hrbet, je v svojem govoru pred sejmom, ko je razlagal politična ozadja posojila, ostal to, kar je vedno bil: takrat, ko je z Nemčijo sklenil 10-letni nenapadalni pakt, a tudi takrat, ko je v Parizu obnovil poljsko-francosko zvezo, namreč Poljak v polnem pomenu besede. Ostal je zunanji minister poljske velesile, ki šteje v svojih mejah 34 milijonov prebivalcev, ki ima dolžnost, da živi svoje lastno narodno življenje na usodnem zemljepisnem prostoru brez ozira na desno in levo, a ki noče zanikati — ker jih zanikati tudi ne more — življenjskih vezi, ki jo vežejo na francosko državo. »Bog je previsoko, a Francija je predaleč,« so tarnali svoje dni poljski kralji, kadar so bili v zadregah, in so morali seči po drugih sredstvih, da se zavarujejo kakor se pač morejo, in to v zvezah, ki so jih trenutno našli. Tudi poljska zunanja politika v povojni dobi je bila zvesta temu načelu. Kadarkoli je bila »Francija predaleč in je Poljska imela občutek, da je njen glas ne more doseči, so morali poljski državniki — in Beck je eden največjih — pač segati po drugi sredstvih, da ohranijo svojo domovino in jo obvarujejo pred škodo. Toda kadarkoli se je Francija zopet približala, vedno se so tudi odgovorni vodje poljske države nemudoma našli nazaj k njej, ker je zveza med Poljsko in Francijo pač le izraz sorodnosti, skovane v dolgih stoletjih skupne zgodovine, kakor tudi odsev političnih nujnosti, ki se v glavnem nikoli ne bodo spremenile, dokler bo poljska država imela za sosede na eni strani Nemčijo, ki ji streže po življenju, na drugi strani pa Rusijo, ki ne more pozabiti, da se je iztrgala njenemu območju.

Leta 1921 sta Francija in Poljska ta politični aksiom slovesno potrdili z objavo medsebojne politične in vojaške zveze. Toda po par letih je prišla doba, ko je Francija po krivdi nekaterih manj spretnih državnikov začela iti »predaleč«. Prišla so pogajanja med Francijo in Nemčijo in nikdo ni poljske vlade vprašal za mnenje. Prišla so pogajanja, prišla so pogodbe, s katerimi se je zamajala nedotakljivost francosko-nemške meje, in nikdo se ni spomnil Poljske in njenih nezavarovanih meja proti Nemčiji in proti Rusiji. Prišla so pogajanja za vzhodni pakt, torej za ozemlje, na katerem igra Poljska vodilno vlogo, in zopet je bila varšavska vlada spregledana. Kaj je v takšnem položaju preostajalo maršalu Piłsudskemu drugega, kot da je splošno godrnjal, nato protestiral in rotil, in slednjič, ko ga niso hoteli poslušati o odnosu razumeti, sklenil, da se zavaruje s svojimi lastnimi sredstvi: da sam sklene nenapadno pogodbo s sosedno Rusijo in da sam sklene nenapadalni pakt s sosedno Nemčijo. Tako si je Poljska vsaj pridobila časa, da se je mogla oddahniti in misliti na notranjo ureditev in okrepitev svoje od vojnih strahot skoraj popolnoma razdejane države. Od leta 1926 pa do leta 1934, torej celih osem let, so poljski državniki čakali na uvidenost zapadne zaveznice. Ko so mislili, da je čakanja dovolj in je s prihodom Hitlerjevega režima postala meja proti Nemčiji plamteča, so se žele odločiti, da sklenejo pakt z Nemčijo, pakt, ki ga jim je takrat Francija hudo zamerila, a ki je imel poleg tega, da je Poljski dovolil oddih, tudi to dobro, da je prepričal Francijo, da je tudi njen interes, da ostane vedno »blizu Poljske« in da tudi ona ne išče zavezništva med onimi državami, ki neodvisnosti in napredku Poljske niso naklonjene. Od leta 1934 dalje smo začeli doživljati obraten proces, ki se je končal z obiskom poveljnika francoskega generalnega štaba generala Gamelina v Varšavi ter šefa poljske armade maršala Rydz Smiglyja v Parizu in ki ga je poljski zunanji minister dne 5. januarja tako srečno obklesal v naslednji odstavek svojega velikega govora: »Med francosko in poljsko vlado obstoja popolna enotnost v načelih, po katerih naj v bodočnosti živi in deluje francosko-poljska zveza v zvezi z vsemi političnimi pogajanjimi in sporazumi, ki so še na dnevnem redu.«

Z drugimi besedami povedano, je poljski sejm, potem ko je poslušal uradno razlago zunanje-političnega preokreta nazaj na stare tire, enoglasno odobril tudi načela, na osnovi katerih je bil preokret mogoč. Na eni strani je prišla Francija iz svoje trenutne oddaljenosti zopet »blizu Poljski in ji je obljubila, da se ne bo več pregrešila, da bi pri skrbi za svojo lastno mejo ob Renu pozabila na mejo svoje poljske zaveznice, na drugi strani pa je tudi Poljska izrazila svojo pripravljenost, da bo opustila nekatera osamljena pota ter se z zaupanjem oprijela francoskega zveznega sistema na dononavskem področju. Obnova poljsko-

Bolezen svetlega očeta

„Brez bolečin“ - Nedotaknjen papežev ostri razum

Rim, 8. januarja. TG. Zdravstveno stanje svetlega očeta, čeprav je bistveno neizpremenjeno, nakazuje, da so se nevrotične bolečine nekoliko polegle, zlasti pa je ostal nedotaknjen papežev ostri razum, kakor potrjujejo vsi, ki so ga te dni obiskali. V resnici so osebne avdiencie res postale nekoliko številnejše. Sv. oče je sprejel kardinala Rossija, tajnika kongregacije konzistorijev, pribočnika kongregacije sv. oficija, mons. Ottaviana, lausannskega škofa, msr. Bessona, uradnika državnega tajništva, msr. Tardinija, in še nekatere druge. Vsi so izjavili, da je čudijo, kako živahen in bister je ostal papež.

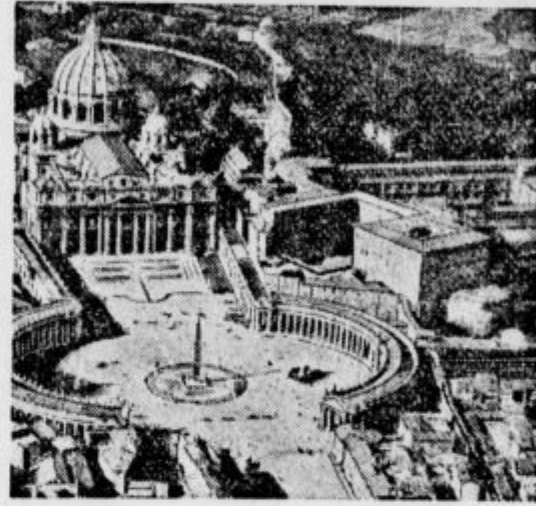
Papež najbrž ne bo sprejel papeškega odposlanstva, ki se vkrčuje te dni za Manillo, kjer bo predstavljalo sv. očeta na mednarodnem evharističnem kongresu. Pač pa bo sv. oče morebiti še enkrat sprejel kardinala-legata Daughertyja samega, čeprav je ta izjavil, da ne bi rad vnovič nadlegoval sv. očeta, s katerim je o zadevah kongresa, ki ga je papež iz vsega srca blagoslovil, že obširno govoril. Vsi upajo, da bo Pij XI. mogel kongres zaključiti z radio govorom. Nasprotni vestem, da bi moglo kritično stanje sv. očeta biti vzrok, da bi se evharistični kongres sploh otvoril, se odločno opudarja, da je to brezpogojno izključeno. Četudi bi bila božja volja, da bi bil sv. oče odpoklican s sveta, še preden bi se kongres otvoril ali pa pred njegovim zaključkom, bi kardinal Daugherty ostal njegov legat in je zato nemoteno fungirajo kongresa popolnoma zasigurano.

Ob tej priliki se je treba spominjati, da znana konstitucija sedanjega papeža Pija XI. odpravlja vse funkcije kardinalov, razen funkcije kardinala-amerlenga sv. rimske cerkve za časno vlado. Cerkev ter funkcije kardinala, najvišjega penitenciarja; ostanejo pa tudi funkcije kardinalov-legatov. Toda če bi kardinallegat med potjo izvedel za smrt sv. očeta, bi se moral čimprej vrniti, ker je obvezan, da se pravočasno javi na konklave. Kardinali so namreč obvezani, da se konklava udeležijo, če niso zadržani po zelo nujnem vzroku. V prejšnjih konklavah se je zgodilo, da nekateri kardinali zaradi oddaljenosti svojih rezidenc niso dospeli v Rim prej, kakor ko je bil konklave že zaključen, ali pa do dospeli šele k zadnjim sejnam. Zato je Pij XI. v svoji konstituciji tudi določil, da se sklicanje konklava, oziroma njega datum podaljša. Konklave se sedaj ne bo mogel zbrati preje, nego po preteku petnajstih dni od papeževe smrti, njegov maksimalni rok, preko katerega se absolutno ne sme odlagati, pa je osemnajst dni.

Vatikansko mesto, 8. januarja. TG. Uradno poročajo: Izboljšanje v zdravstvenem stanju sv. očeta traja dalje in je napredovalo tudi tekom današnjega dneva. Sv. oče se je ves radosten izrazil, da je to »darilo svetih treh kraljev«. Zaradi tega se je posvetil tudi v večjem obsegu svojem delu. Njegova največja skrb je vedno bila, da ne bo mogel več delati, kakor želi in kot je vedno tudi delal. Po običajnem obisku državnega tajnika kardinala

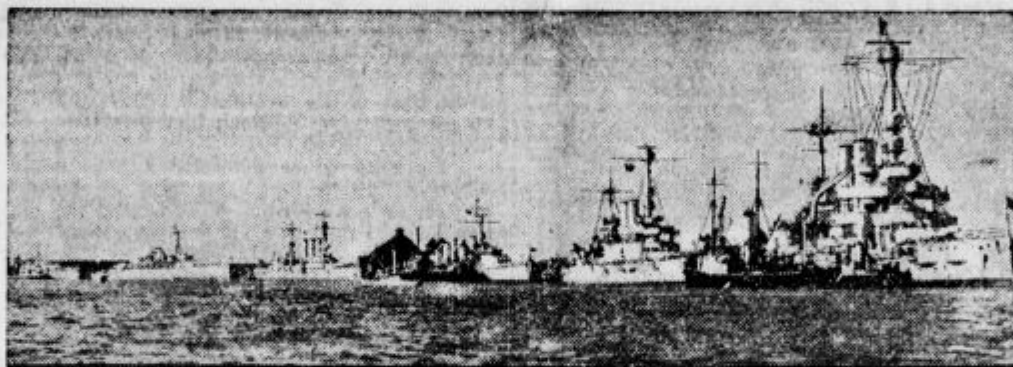
Pacellija je papež pregledal dnevno pošto ter osebno zapisoval na akte potrebna navodila. Cerayno torej na kakšno popolno izboljšanje papeževe boleznosti še ni misliti, se vendar kažejo jasni znaki izboljšanja. Bolečine so prenehale in se tekom dneva niso pojavile.

Uradno so v Vatikanu zanikali razne vesti, ki krožijo, da namreč sveti oče večkrat pada v nezavest in da je zastrupljen obeh nog že toliko napredovalo, da papež zaradi tega bolečin ne čuti in da se sedaj lahko reče, da sta obe nogi ohromeli, otrpili in postali neobčutni. Uradno izjavljajo, da zdravnik teh pojavov ni ugotovil in da so torej brez osnove.

„Nevmešavanje“ v Španiji

Po odgovoru Italije in Nemčije — položaj nejasen
Nemci predejo svoje mreže po španskem Maroku

Nemško brodogojstvo v španskih vodah. Od leve na desno: »Köln«, »Deutschland«, »Hessen«, »Königsberg«, »Schlesien«, »Graf Spee«.

Rim, 8. jan. AA. DNB: V italijanskem odgovoru, ki je bil večeraj izročen zastopnikom Francije in Anglije se pravi med drugim:

1. Italijanska vlada mora najprej povdariti, da spada vprašanje o pošiljanju prostovoljcev v Španijo v pristojnost odbora za nevmešavanje. Italijanska vlada mora z ozirom na to pripomniti, da obstoji nevarnost, da se zmanjša avtoriteta tega odbora, če se z direktnim apelom na vlade jemlje iz njegove pristojnosti to najvažnejše vprašanje.

2. Angleška in francoska vlada podčrtavata svojo bojazen glede stalnega dotoka prostovoljcev v Španijo. Italijanska vlada podčrtava še bolj to bojazen, ker ta bojazen, v kolikor se tiče nje same, ni najnovejšega datuma Italijanska vlada je večkrat in izrečno od samega začetka opozarjala, da se naj problem nevmešavanja razširi tudi na indirektno nevmešavanje in da se naj v ta problem poleg finančne pomoči vključi tudi vprašanje propagande in pošiljanja prostovoljcev v Španijo.

Nota nota navaja, da je italijanska vlada že meseca avgusta opozorila in predlagala, da naj se prepreči javno nabiranje darov in nabiranje prostovoljcev in ugotavlja:

Med tem pa je francoska vlada ostala pri svojem načrtu. Niti s francoske niti s angleške strani se ni pokazala nobena naklonjenost za italijanski predlog. Tedaj je bilo samo rečeno, da bi se lahko o tem govorilo pozneje. V nadaljevanju svoje note ponavlja italijanska vlada dobesedno zahteve, ki jih je postavila Nemčija v svojem odgovoru.

(Nemški odgovor, ki je italijanskemu podoban, je objavil večerajšnji »Slovenec«, op. ur.)

V Londonu silijo k odločitvi

London, 8. januarja, o. Danes popoldne je bila seja vlade. Na seji so ministri obravnavali nemški

romunske zveze je dokaz za to. Zbližanje s Češko-slovaško bo drugi dokaz, na katerega ne bo treba več dolgo čakati.

Peti januar je zgodovinskega pomena, smo dejali, ker je na enem najbolj važnih področjih Evrope vrnil ravnovesje, dal naradni zvezi med Poljsko in Francijo pravo osnovo s tem, da je priznal enakovrednost obeh zaveznic ter omogočil mirovni politiki nadaljnje snovanje mirovnih jamstev v zapadni, srednji in vzhodni Evropi. Vprašanje posojila, kakor vidimo, igra tukaj komaj vidno vlogo in bi bilo modro, če bi ga državniki, ki jim ta preokret ni všeč, ne vporabljali za razlago dogodka, ki sega v življenjsko bit francoskega in poljskega državnega obstoja.

in italijanski odgovor o nevmešavanju v španske zadeve.

Po seji ni bilo izdano nobeno uradno poročilo, vendar pa se izve, da je angleška vlada v načelu sklenila, da mora biti vprašanje pošiljanja prostovoljcev v Španijo razčiščeno kar najhitreje. Vlada ne bo dopustila, da bi se to vprašanje reševalo v odboru za nevmešavanje, ker ima ta odbor tako zapleten poslovnik, da ne more sprejeti nobenih sklepov pravočasno. Angleška vlada meni, da bi bilo najbolje, da bi vsi diplomatski zastopniki v Londonu o dvojih vlad morali dobiti posebno pooblastilo, da lahko takoj podpisujejo sporazum o tem, kako se naj Španija očisti inozemskih prostovoljcev.

Zunanji minister Eden je dopoldne nenadoma poklical k sebi nemškega odpravnika poslov v Londonu in mu izjavil, da hoče Anglija na vsak način vprašanje o prostovoljcih zaključiti v najhitrejšem času.

Neugoden odmev v Parizu

Pariz, 8. jan. b. Odgovor nemške in italijanske vlade na britansko-francosko noto ni napravil v Franciji najboljše vtisa. Priznavajo sicer, da ni zaprta pot za nadaljnja pogajanja, vendar pa izražajo bojazen, da sta Nemčija in Italija stavili pogoje, ki jih ne bo mogoče izpolniti, ali pa se bodo pogajanja tako zavlekla, da bodo nacionalisti dobili priliko, da v Španiji zmagajo. V zvezi z nemškim in italijanskim odgovorom pa poroča »L'Ouvrec« precej obširno o pomoči, ki jo daje

Italija španskim nacionalistom. Med drugim trdi ta list, da vsako noč odleti iz Sardinije v Španijo 10—12 trimotornih bombnih aparatov. Ti aparati nosijo s seboj 6—7 meterskih stotov bomb ter imajo gonilnega materiala za let 12 ur.

Ker je odgovor Italije in Nemčije prišel pozno ponoči, se je francoski tisk omejil le na krajše komentarje, v katerih pa predvsem jasno pozdarja, da se odgovor Nemčije ne razlikuje mnogo od onega, ki ga je poslala Italija, kar dokazuje, da obstojajo še vedno najtesnejše zveze med Rimom in Berlinom. Radikalni »L'Ouvrec« ugotavlja, da bo francosko-britanski načrt težko izvedljiv ker je skoraj nemogoče odpremiti nazaj iz Španije prostovoljce, ki se tam borijo na strani vlade v Valenciji, kajti tu gre po večini za emigrante brez domovine in brez dokumentov, ki legalno niso pripadniki niti ene države. Isti list j zadovoljno piše, da sta Nemčija in Italija še vedno pripravljeni na pogajanja.

Odgovor Nemčije in Italije je v Londonu napravil ugoden vtis.

V Berlinu osorni

Berlin, 8. jan. b. V političnih krogih z napestostjo pričakujejo odmev nemškega odgovora v vprašanju odposiljanja dobrovoljcev v Španijo. Po prvih informacijah iz Pariza »uradni krogi rezervirani in trdijo, da je treba nemško noto skrbno proučiti. Tudi francoski tisk je zelo previden in molči. Nekateri listi, med katerimi je tudi »Populaire«, pa povdarjajo, da se ne bodo mogli izvesti vsi predlogi, ki jih vsebuje nemška nota, zlasti ne oni, ki zahtevajo, da se iz Španije odstranijo vsi, ki niso španski državljani.

Po vesteh iz Londona je napravila tamkaj nemška nota v glavnem ugoden vtis. V Londonu povdarjajo, da vsebuje nemška nota predloge, glede katerih se lahko prične pogajanja.

V zvezi z odgovorom Nemčija na francosko-britansko noto se bavi nemški jutranji tisk precej obširno s špansko politiko zapadnih držav ter povdarja, da ima prvi del nemškega odgovora načelni značaj. Nekateri nemški listi popolnoma odkrito vprašujejo Veliko Britanijo in Francijo, s kakšno pravico prevzemata prav za prav vlogo neke vrste posebno pooblaščenih varuhov španskega mira. Obe državi si tudi v londonskem nevtralnem odboru domišljata, da jima pripadata posebne pravice. Nemški tisk je prejšnjemu mnenju, naj bi londonski nevtralni odbor priporočil g. Blumu, da prepreči pošiljanje prostovoljcev v Španijo.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Francija zbira svoje vojno brodogojstvo ... okrog španske obale

Pariz, 8. januarja, b. Uradno poročajo, da je francoski vojni minister odredil, da se mora najdalje v 14 dneh zbrati v bližini španske obale 34 francoskih vojnih ladij z nekaj podmornicami. Po tem se vidi, da Francija ne bo nič več ostala strogo nevtralna kakor do sedaj, če v tem času ne pride kakšna druga rešitev nastale krize zaradi špansko-nemških pomorskih »spopadov«. Francija bo poslala v španske vode tudi tri velike oklopnice: »Lorraine«, »Provence« in »Bretagne«. Te tri vojne ladje morajo biti že v soboto zasidrane v luki Casablanca. Francoski uradni krogi kljub temu še vedno upajo, da se bo našla druga srečnejša rešitev v španskem sporu ter za sedaj še nečesto priznati strateško razmestitev francoskih pomorskih enot, temveč trdijo, da gre za običajne zimske pomorske manevre.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Nemci v rudnikih španskega Maroka

Paris, 8. jan. AA. Havas. Daviljni »Ouvrec« prinaša članek ge. Tabou, ki pravi, da je zbranih že dovolj verodostojnih podatkov o tem, da so se Nemci že dokaj zasidrali v rudarskem revirju v španskem Maroku. Nemci so dobili že celo vrsto koncesij. V rudnikih je nameščeno večje število nemških inženjerjev. Med domačini vlada veliko nezadovoljstvo, ker trdijo, da jim general Franco daje po eni strani avtonomijo, po drugi strani pa vodi Nemce v deželo. Clankarica misli, da bodo Nemci v Maroku ob primernem času povzročili pobuno maroških prvakov, nato bodo pa vojaško intervenirali v Maroku, sklicevaje se na zaščito nemških interesov.

»Ami du Peuple« pa prinaša članek, v katerem pravi, da se Nemci čedalje bolj širijo v španskem Maroku, in da igrajo zelo važno vlogo v finančni in politični službi tega španskega protektorata. Obenem pa po trditvah lista Nemci podpirajo domačine proti Špancem.

Irski prostovoljci ne morejo v Španijo

Dublin, 8. jan. Iz Irske je hotelo te dni odpluti v Španijo 500 irskih prostovoljcev za generala Franca. Ko so prostovoljci čakali na parnik, jim je bilo rečeno, da parnika ne bo. Pozneje se je izvedelo, da je parnik ustavila neka angleška vojna ladja.

London, 8. januarja, c. Francoska vlada je dostavila angleški vladi dolgo noto o delu nemških agentov v Maroku. Zunanje ministrstvo proučuje sedaj vsebino te note.

Rdeči se uklonili nemškemu ultimatu

London, 8. januarja, b. Uradno se poroča: Vlada v Valenciji je popustila in ustregla nemški zahtevi, da vrne zaplenjeni vojni material ter aretirane španskega potnika z ladje »Palos«. Španska vlada je dala s tem nemški vladi popolno zadovoljenje, ker je odredila, da se vrne vse zaplenjeni material in izpusti aretirane španca na svobodo. S tem je spor ugodno rešen za Nemčijo.

Moskva, 8. januarja, c. »Izvestija« objavlja danes uvodnik, v katerem zelo ostro napadajo londonski odbor za nevmešanje. Clankar zahteva, da naj Rusija izstopi iz tega odbora.

Barcelona, 8. januarja, c. Na ruske parnike so začeli nakladati umetnine iz španskih muzejev. Posebno je med njimi slik Velasqueza in Goye. S slikami plačujejo rdeči pošiljatelj orojja.

Bazel, 8. januarja, c. Švicarske oblasti so danes na obmejni postaji ustavile 50 Avstrijcev in Čebow, ki so bili na poti v Španijo. Vse so zaenkrat zaprli, nakar jih bodo izročili poslanstvu, da jih pošljejo nazaj v domovino.

Franco prodira dalje

Bele bojne ladje bombardirajo rdeče luke

Avilla, 8. januarja, AA. (Havas.) Včerajšnji dan na madridski fronti je bil zelo dramatičen. Nacionalisti so dve uri pred zoro napadli cesto v Coruno. Cete madridske obrambe so istočasno izvršile napade, da osvobodijo Ceto del Campo. Boj je bil kratek, a zelo krvav. Republikanske čete so vdrle v sovražne jarkove in boj se je bil na nož v poltemi. Nekaj časa ni nihče vedel koga ubija. V zori so se republikanci morali umakniti v svoje izhodiščne postojanke. Okoli devetih so nacionalisti hudo napadli vrhove okoli Posuele. Megla je onemogočila delovanje letalstva. Nacionalistično topništvo je neprenehoma obstreljevalo utrjene sovražne postojanke, in se republikanci nikakor niso hoteli iz njih umakniti. Opoldne se je nacionalističnim četam vendarle z znatnimi žrtvami vendarle posrečilo vrhove zasesti. Le Posuelo so zavzeli brez boja, ker so ga poprej obkolili.

Neki častnik iz okolice generala Molle je izjavil Havasovemu zastopniku med drugim, da se republikanske čete niso doslej še nikoli borile tako trdovratno in da tudi nacionalisti niso še nikdar bili tako borbeni. Naš uspeh smo dosegli s težavo in tako smo dobili igro severozahodno od Madrida.

Casa del Campo, 8. januarja, b. Dopisnik »United Press« Packard poroča, da so nacionalistične čete zavzele včeraj Posuelo in Humero, kjer so se nekaj tednov vodile hude borbe. Branitelji so bili iznenadeni s ostrim napadom v gosti megli, kljub temu pa so izpraznili svoje prve postojanke šele po izredno krvavi borbi na nož.

Nacionalistične čete zapadno od Madrida še vedno lahko napredujejo. Na vseh drugih bojiščih pa beli ne dopustijo nobene živahnije akcije rdečih ter vsak napad v kati odbijejo.

Ponoči so beli izvršili hud napad na Casa del Campo ter so napredovali kljub ogorčenemu odporu rdečih nekaj sto metrov naprej. V teh bojih so nacionalisti zavzeli zelo važne rove vladnih čet v borbah z ročnimi granatami in nožem.

Madrid, 8. januarja, c. Bitka na vseh odsekih okoli Madrida traja že četrti dan. Borba je še zmeraj enako krvava in trdovratna. Nacionalisti so zgodaj jutraj izvedli tri zaporedne močne napade v smeri proti severovzhodu Madrida, in sicer na posojanke okoli Pozuele in Umere. Dočim so nacionalisti ves pritisk svojih napadov prenesli na ta odsek, so pa rdeči miličniki jutraj izvršili hud napad čez Casa del Campo proti Aravici, toda napad vladnih čet je bil kmalu odbit in rdeči so se morali z velikimi izgubami vrniti na svoje prejšnje položaje, ki jih sečaj napadajo nacionalisti. Borba še traja in je zelo ostro posebno delovanje nacionalističnega topništva. Letala v današnji borbi niso mogla sodelovati zaradi goste megle.

Rdeči redkobesedni

Današnje vesti iz vladnega vira so zelo redke in do 14.30 še ni bila potrjena vest iz nacionalnega vira, da so beli zavzeli Pozuelo.

Na južnem bojišču je prišlo do manjšega zatíjšja.

Zato pa poročajo iz Perpignana, da sta davi dve veliki bojni ladji, ki pripadata pomorskim silam generala Franca, bombardirali Culero in Port Bou, kakor tudi veliki mednarodni železniški most ob obmejnem mestu Culeri na špansko-francoski meji. Rezultat tega bombardiranja še ni znan. Obe bojni ladji sta nato odpluli na široko morje.

S skrajnega severozapada poročajo, da je republikanec topništvo že pričelo postavljati težke haubice na Monte Naranceji, ki obvladajo Oviedo. Zaradi tega je pričakovati z asturskega bojišča v najkrajšem času novih vesti.

Tudi včeraj so nacionalistična letala zopet bombardirala baskiško prestolnico Bilbao. Rdeče letalstvo pa se je pravosodno dvignilo ter preganalo sovražnika, ki je izgubil dve letali.

Rdeči odvažajo umetnine

Burgos, 8. januarja, c. General Franco je obvestil francosko in angleško vlado, da meni vlada iz Valencije odpeljati v Francijo in Anglijo vse umetnostne zaklade iz Španije. General Franco opozarja obe vladi, da tega nikdar ne bo priznal. Španski zakladi morajo ostati v Španiji.

Domači odmevi

Školska konferenca

Zagreb, 8. jan. b. Davi nekaj po 9 se je v nadškofskih dvorih pričela školska konferenca, ki bo trajala 3—4 dni. Konferenci predseduje nadškof dr. Ante Bauer. Navzočih je 17 škofov iz vseh krajev naše države. Na dnevnem redu so važna cerkvena in verska vprašanja Komunique bo izdan šele ko bo seja končana.

Nov katoliški mesečnik

V Sarajevu je začel izhajati nov katoliški mesečnik »Glasnik mladine sv. Antonac«. Izdajajo ga odnoltno oo. Frančiškani.

Nas ne zadene

Predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin nam je na plenarni seji zbornice dne 8. jan. 1937 izkazal posebno pozornost: Kar trikrat se je obregnil ob »Slovenec«. Ne vemo sicer, kaj naj bi zagrešili z našim pisanjem, ki ga — kakor smo ob eni priliki na seji videli — celo odobrava, toda vsekakor smo mu za pozornost hvaležni, ker menda spadamo med njegove »nasprotnike«, s katerimi se mora bojevati za vsako ceno. Mislimo sicer, da mu je že izredno dobro odgovoriti, na sami seji zb. svetnik g. Avsenek, ko mu je dejal, naj se ne tudi, če mu nasprotniki odgovarjajo v listih, ko jih napada v Zbornici, kjer jih ni; saj nimajo drugega sredstva.

Potrebno pa je poudariti z naše strani posebno še dejstvo, da ni fair napadati nasprotnika, ki sicer sedi v Zbornici — toda samo zastopnik pri poročevalski mizi in nima pravice govoriti v Zbornici. Tudi g. Jelačin bi posegel — kar se je že tudi zgodilo — po vseh sredstvih za svojo obrambo, pa nam ne sme očitati naše obrambe.

Pisanje »Slovenca«, ki ima mogoče za slovensko gospodarstvo tudi nekaj malo zaslug — kar nam bo mogoče priznati —, čeprav jih ne obožamo ob vsaki priliki na veliki zvon kot to delajo drugi, ne vemo s kakšnim namenom, se golovo ne da primerjati z njegovimi govori. To ve sicer vsak, ki ga posluša v Zbornici, ve pa to ceniti tudi slovenska javnost, ker je naše pisanje drugače podkrepljeno kot pa njegovi govori ob vsaki priliki. Zato naj nas g. Jelačin pusti mirno naprej pri delu za slovenski narod, katerega tolažba hočemo biti in kateremu po našem mnenju delamo z našim pisanjem večje usluge kot pa on z govori...

Delavski pravni svetovalec

Nekateri listi imajo posebno rubriko, v kateri bralcem odgovarjajo na najbolj zamotana pravna vprašanja. Tudi »Delavska politika« ima nekaj takega in kersvo vse štiri strani tega lista namenjene samo delavcem, revežem in trpinom, če so socialisti, se tudi ta rubrika imenuje »Delavski pravni svetovalec«. V zadnji številki so delavcem, revežem in trpinom, če so socialisti, pojasnili sledečo zamotano zadevo:

Vprašanje: Ali se ločeni rimski katolič lahko ponovno poročijo?

Odgovor: Kdor je poročen po rimsko katoliškem obredu po naših zakonih pred sodiščem, ne more doseči razveze zakona. Le ako prestopi v pravoslavje, lahko pred cerkvenimi inštančami srbske pravoslavne cerkve izposluje razveljavljenje rimsko katoliškega zakona in more potem skleniti zakon. Dosele je to pravico imela tudi starokatoliška cerkev, pa so jo ji odvzeli.

Ali bi ne bilo bolj prav, če bi »Delavska politika« to rubriko imenovala »Jugoslovanski zakonski svetovalec«?

Nemški škofje proti boljševizmu

Na dan Sv. treh kraljev smo v prevodu ponatisnili glavne misli iz skupnega pastirskega lista nemških škofov. Bralci sami so lahko videli, da je vsebina tega lista en sam krik katoliške cerkve, ponižane in vsak dan sproti zaničevane, ki jo sedanj režim v Nemčiji smatra za »drugačnega sovražnika nemške države«, ki bo prišel na vrsto takoj, ko bo dokončno premagan boljševizem, ki je »prvi sovražnik države«. Nemški škofje so se tudi z vso odločnostjo uprli službenemu vsiljevanju »nemškega verskega gibanja«, ki hoče vero v Kristusa in vse krščanstvo iztrebiti iz nemškega naroda in kot nadomestilo vpeljati »neko novo iz mesa in krvi sestavljeno naravno vero«.

Pred božičnimi prazniki, 22. decembra, pa smo pričeli tak izvleček iz pastirskega lista bavarskih škofov, ki prav tako neustrašeno zahteva za katoliško cerkev svobodo in spoštovanje, kakor ji je v konkordatu obljubljeno, kakor cerkev po svojem delovanju zasluži in kakor država, ki se hoče obvarovati boljševizma, tudi potrebuje. Najodločneje so se zavzeli zlasti za pravice cerkve do mladine, na katero so se poslužbeni krogi vrgli z vso brezobzirnostjo, da bi v njej ubili vsako spo-

V Turčiji bolj mirno

Ankara, 8. januarja, AA. (Havas) Ministrski predsednik in načelnik glavnega generalnega štaba zunanji in notranji minister sta se vrnila na svoja mesta, predsednik republike je pa nadaljeval vožnjo v Konio, kjer bo ostal nekaj časa. Zdi se, da ne gre pripisovati pomena konferenci v Eskiseru, ker se ne sme pozabiti, da se za časa potovanja državnega poglavarja po državi, običajno vrše ministrske konference. Misljijo pa, da na tej konferenci niso razpravljali o Sandžaku, prav tako pa mislijo, da so proučevali tudi francosko stališče.

Francoski poslanik Poncet je imel sredi dolga razgovora s turškim zunanjim ministrom. Po sodbi diplomatskih krogov so glasovi, ki krožijo o gibanju turških čet na meji Aleksandrete, brez slesherne podlage. Kakor znano, ima Turčija v neposredni bližini sirijske meje velike garnizije pehote in konjenice.

Pariz, 8. januarja, b. »Le Jour« poroča iz Londona, da je angleška vlada sklenila podpirati Francijo v zadevi Aleksandrete. Gre za načelno vprašanje, če lahko ena v vojni premagana država nasilno vzame nazaj izgubljeno področje, ki je prišlo pod mandat Zveze narodov. V Angliji se namreč bojuje, da bi se v slučaju, če bi Turčija uspevala v svoji zahtevi, sličnih metod poslužila tudi Nemčija.

Zaradi francosko-turškega spora je bila včeraj pri državnem podtajniku v zunanjem ministrstvu g. Vienotu konferenca, na kateri je sodelovalo nekaj ministrov. Razen tega je Vienot sprejel tudi turškega poslanika Suada. Quai d'Orsay je s to konferenco zelo zadovoljen, ker je potekala ugodno. Vienot je opozoril turškega poslanika, da francoska vlada nadaljuje s proučevanjem tega problema ter da upa, da bo storila to tudi turška vlada. Zaradi tega je Vienot izrazil željo, da bi bilo najbolje, če se seja Sveta Zveze narodov, ki je sklicana za 18. januarja, odgodi.

štovanje do duhovščine. V obeh pastirskih listih so škofje sicer poudarili svojo zvestobo do domovine, kar pa jih ni prav nič oviralo, da ne bi prav tako na ves glas opomnili vladajočih, da imajo tudi oni dolžnosti, ne samo pravice.

Naši socialisti, ki ob Živkovičevem režimu nikdar niso odprli ust in katerih voditelj Živko Topalovič še nikoli ni nobenega vladajočega opomnil, naj izpolnjuje svoje dolžnosti do podložnih, pa to stališče nemških škofov opraviho v takih le besedah: »Nemški škofje so izdali novoletni pastirski list, v katerem se izrekajo proti komunizmu in za Hitlerjev režim, kateremu obljubljajo vso podporo.« (Delavska politika, 6. januarja 1937.) — Na vaak način bi svojim bralcem radi vbili v glavo staro marksistično pesem o najtesnejši zvezi med osvobodnim fašizmom in neljubu katoliško cerkvi, kako se družno bijeta proti ubogemu komunizmu. Najlahkovernejšim in tistim, ki ne poznajo resnice, bodo to najbrž res dopovedali.

Razgovor še ni zaključen

Sovjetska Rusija in boljševiški poizkus v Španiji — to sta dve zadevi, ob katerih se ves svet loči v dva tabora. Tudi mi smo prav v teh točkah že nekajkrat prišli naizkriz z onim drugim taborom in njegovim časopisjem. Zato nas je hotel »Slovenski narod«, ki se mora na stara leta zopet ukvarjati s politiko, v četrtke temeljito v roke vzeti in nam povedati nekaj bridkih, vse pod ofenzivnim geslom: Enkrat za vselej. Toda boljševizem bodisi v Rusiji bodisi v Španiji ima na sebi že toliko nečloveškega, da se je še »Narodu« njegov zagovor ponesrečil in da je tozadevni spor z nami zaključil z obupno deklaracijo: »S tem je naša polemika s »Slovencem« glede Rusije in Španije enkrat za vselej zaključena,« kakor bi hotel reči, da se odslej nikdar več ne bomo srečali, kaj šele, da bi se kaj sporekli zaradi boljševizma. Pa ne gre tako hitro, Španija in Rusija bosta vsaj nekaj desetletij še povod za ločitev duhov in če »Narodu« tako neprikrito hoče stati na eni strani, naj ga tam spremlja zavest, da jih je tudi na drugi strani veliko, s katerimi se bo že še treba spustiti v polemiko — ali pa propasti, ali pa si premisliti, kar pri »Narodu« tudi ne bi bilo nič nenavadnega, če bi ne šlo za — katolicizem.

Belgrajske vesti

Belgrad, 8. jan. m. K jutrišnjemu rojstnemu dnevu kraljice Marije je postal v London notranji minister dr. Korošec tako v svojem kakor tudi v imenu kr. vlade najpristrajše čestitke.

Belgrad, 8. jan. m. Nocoj je odpotoval na sejo JRZ v Celje minister brez listnice dr. Krek. Z njim je odšel tudi senator Franc Smodej. Seja bo v nedeljo dopoldan.

Opatin, 8. jan. m. S prvim januarjem je prenehala z obratom opatin-kulska pivovarna, ki je najstarejša pivovarna v državi.

Jugoslavija: Vienna 3:0

Belgrad, 8. januarja m. Današnja nogometna tekma med Jugoslavijo in Vienno, ki ji je prisostvovalo okoli 3000 gledalcev je končala z rezultatom 3:0 (1:0). Gole so dali Perić, Florjančič, Sijašič.

Rešeni z Watzmannom!

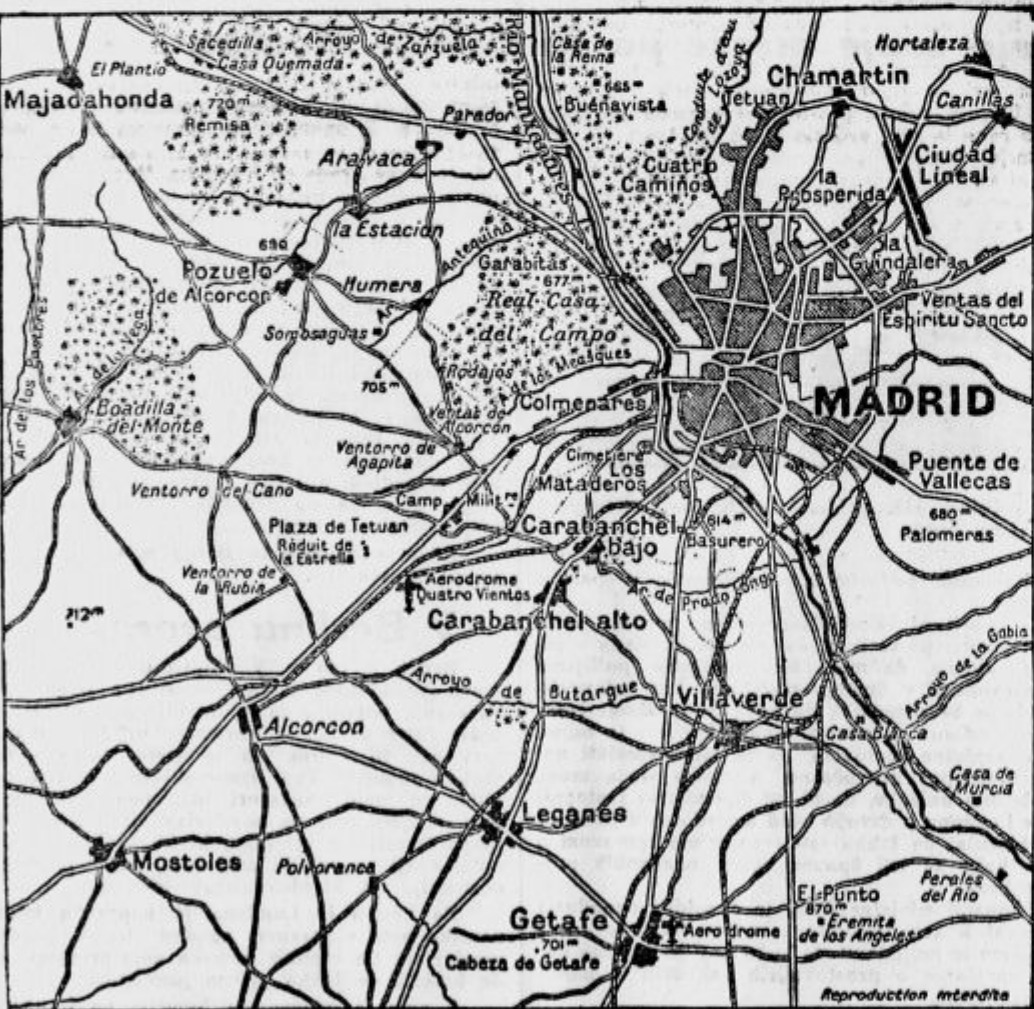
Monakovo, 8. jan. Rešili so oba plezalca Preya, ki sta hotela preplezati vzhodno steno Watzmannna, ki je bila sedaj vsa v ledu in snegu. Oba sta bila že popolnoma izčrpana in že tri dni nista več nišar jedla Na klice reševalcev že nista mogla več odgovarjati.

Vojaška zveza Avstrija-Nemčija

Avstrijska vlada pravi, da ne, Neuratha pa ne bo na Dunaj

Dunaj, 8. januarja, TG. Danes je zvezno kancerslertvo izdalo uradno izjavo, da so vesti, ki so jih nekateri inozemski listi širili, češ, da sta Avstrija in Nemčija podpisali vojaško zvezno pogodbo, brez vsake osnove, popolnoma izmišljene in tendenciozne. Avstrija ni z nikomur sklepala vojskajskih pogodb.

Nemški zunanji minister von Neurath bi moral obiskati Dunaj v sredini januarja. Ta obisk pa je bil odložen, ker želi obe strani, da bi bil poprejš sklenjen trgovski sporazum med obema državama. Pogajanja za ta sporazum se bodo obnovila na Dunaju v ponedeljek in bodo trajala najbrž tri tedne.

Prerokovanje italijanskega lista:

Po Španiji na vrsti Francija

Revolucionarni kongresi v Parizu

Rim, 8. januarja. »Popolo d'Italia«, kojega intinme zveze s šefom vlade Mussolinijem so znane, objavlja uvodnik, v katerem med drugim pravi:

»Po Španiji je prišla na vrsto Francija. Potem ko četrti internacionala tovariša Trockega, ki je za večno revolucijo, »uredila« Španijo, »ureja« sedaj Francijo, v kateri ji pride prav gospodarska in socialna kriza, ki tam že nekaj mesecev razsaja. Napadalne čete marksistične revolucije, ki svojo akcijo pospešujejo (mogoče zato, ker se vsaka akcija pred svojim koncem pospeši), napovedujejo v Parizu dva kongresa: kongres delavstva vsega sveta in kongres socialistične revolucionarne mladine.

To je nadebudni program teh kongresov:

1. Razvnevanje stavk po vsem svetu.

2. Organizacija delavskih milic za oboroženo zasedbo tovarn in delavnic.

3. Okrepitev propagande v armadi in mornarici, da se tudi vojniki pritegnejo k delavski borbi zoper francosko buržoazijo in kapitalizem.

4. Direktna udeležba francoskega proletarijata v španski državljanski vojni ter organizacija delavskih polkov na francoskem jugu in njihov prehod v Španijo.

Komunistični stranka smatra trockiste kot svoje sovražnike, toda to sovraštvo je samo oficelno, zakaj kadar morejo trockisti koristiti, kakor na primer za dosego zmage španske ljudske fronte, ki je izzvala reakcijo in državljansko vojno, takrat tudi Moskva trpi njihovo delovanje in mu pomaga, seveda jih potem desavura, ako doživijo polom. Toda naj se francoska komunistična stranka kongresom teh poklicnih zločincev upira ali ne, to je vseeno. Program imenovanih kongresov jasno dokazuje, da imamo opraviti s težnjami, ki se mogoče danes še lahko napravijo neškodljive, jutri pa se ne bodo mogle. Vse na svetu je mogoče. Tudi to je mogoče, da bi Francija, ki se danes zavzema za načelo nevmešavanja, bila jutri prisiljena poklicati na pomoč koga, da bi pomagal pogasiti plamene revolucije v njeni lastni zemlji.

Italijanski list z zlobno ironijo namiguje, da bo mogoče francoskemu režimu prišla še prav — fašistična Italija in njena diplomacija...

Dunajska vremenska napoved. Razjasnitev, jutraj zelo mrzlo, mogoče še padavine in vihar.

Kraljici, materi, dobrotnici!

Vse prebivalstvo države obhaja danes sedem in tridesetletnico rojstnega dne kraljice Marije, matere našega mladega kralja Petra II., s čustvi globoko ljubezni in udanosti vsej kraljevi rodovini.

Kraljica mati, ki ji je usoda tako rano ugrabila ljubljene soproga in njeni duši vtisnila neizbrisani pečat žalosti in tihoti in odpovedi, je jugoslovanskim narodom naše države bila od samega začetka vzor najlepših ženskih čednosti, ki so jo postavile na prvo mesto ne samo po stanu, ampak tudi po odlikah njene duše. Kar je v preprostem, hrabrem in srčno omlanem ljudstvu Jugoslavije duševnega človeštva, požrtvovalne dobrote in iskrenega človekoljubja, je v kraljici Mariji našlo svoj poseben simbol in uresničenje na kraljevskem prestolu. Naša mlada država ni imela samo neustrašenega kraljevskega krmarja, ki jo je skozi najhujše viharje odločno in premišljeno vodil na poti do tistega od vsega sveta uvaženega položaja v zboru kulturnih držav, ki ga pod srečnim regentstvom njegovega bratrance princa Pavla danes v polni meri zavzema — ampak jima tudi kraljico in kraljico mati, ki je bila svojemu pokojnemu drugu na prestolu zvesta opora in je prva gospa kraljevske hiše, ki ji je zaupana toli važna naloga, da nam vzgaja mladega kralja v bodočega dejanskega vladarja tako, kakor ga more le taka krepostna, pri vsej svoji milobi odločna in svojo, toliko odgovornosti polne dolžnosti zavedajoča se mati.

Naša kraljica mati pa ni samo skrbna vladarica svojemu domu, ampak njena materinska duša objema vse prebivalstvo naše države, v kateri jo vidimo na čelu vsem napravam, organizacijam in podvigom, ki imajo namen lajšati bedo, nuditi pomoč potrebnim, otirati solze s lic onim, ki jih usoda tepe. Tu kraljica mati Marija ni samo darljiva dobrotnica, ki skuša od pomoči ne samo s gmožnimi sredstvi, ampak tudi dobra dela s svojim osebnim sočutjem in zanimanjem za trpečega bližnjega — temveč je obenem spretna organizatorica, ki zna zajeti na široko in dati dobrodelnim akcijam pravi socialni značaj pa dajati na ta način pobude onim, ki so poklicani, da rešujejo vprašanje odnosov med posameznikom in socialno celoto na podlagi pravičnih zakonov in pravičnega družabnega reda.

Kraljica mati Marija živi in dela brez šuma, v onem delokrogu, ki ga je priroda sama odkazala ženi, toda iz tega kroga izžarevata njena osebnost in njeno delo široko naokrog na vso državo pa na ves zunanji svet, ki jo obdaja. Ona je tista, ki po svojih srčnih odlikah, po svojem duševnem dostojanstvu in blagorodnosti svojega bitja oduševlja ves svoj dom, svoj okoliš in vso javnost, v kateri se udeležuje, ter oplemenituje vso družbo, ki ima v njej svoje središče ter je s njo v odnošajih bo-

disi rodu bodisi družabnih dolžnosti ali javnega delovanja, kolikor se v svojih človekoljubnih in podobnih funkcijah ne tiče. Kraljica mati, ki tako krasi naš kraljevski dom ter tako globoko poudarja tudi svoje visoko mesto v državi, je tudi v zunanjem svetu, s katerim je večje močne vezi krvi, rodovinske tradicije in družabnega položaja, mogočen stebler našemu ugledu in zavzema po svoji osebnosti eno prvih mest med onimi moralnimi podlagami, ki niso prostemu očesu zaznavne, pa le tvorijo časih še bolj trdno ogrodje državne zgradbe, nego druge vnanje okoliščine sile in diplomacije.

Kraljici materi ob njenem rojstnem dnevu pristržna voščila vsega slovenskega naroda, ki tako rada s kraljem in kraljico med njim biva, da bi Bog še nadalje bogato in vse bogateje blagoslovil njeno življenje in delo, za katero ji vračamo vso svojo ljubezen, najdražje, kar imamo in premoremo!

Božičnica Franciškove mladine

Na praznik sv. Treh kraljev so darovali — kot vsako leto — ljubljanski otroci in imenu vseh slovenskih otrok evharističnemu božjemu Detetu Jezusove dnevce. Slovesnost se je vršila ob štirih popoldnevih v franciški cerkvi. Otroci so zapeli pod vodstvom p. Krizostoma nekaj najlepših božičnih pesmi, tistih, ki sežejo tako globoko v dušo, posebno še, če jih pojo otroci. Te prelepe pesmice, ki jih je zdaj že cela zbirka, so peli otroci vse svete božične praznike na koru in s svojim nežnim petjem privabili k enajsti maši ogromne množice ljudstva. Kdor je le količkaj zakasnili, ni mogel več dobiti prostora v cerkvi. Isto se je zgodilo tudi pri popoldanski pobožnosti na praznik sv. Treh kraljev. Ko je stopil mladinski prijatelj g. škof Gregorij Rožman na vrhno stopnico velikega oltarja in se obrnil proti ljudstvu, je bila vsa cerkev do zadnjega kotička napolnjena. Prevzvišeni je v prekrasnih besedah slikal ljubezen in žrtev treh modrih do božjega Deteta ter otroke spodbujal k posnemanju in natančnem izpolnjevanju Jezusovih dni.

Po govoru so franciški kleriki zapeli semeniške litanije Matere božje; odgovarjala jim je navdušeno vsa cerkev. — Najlepši prizor je bil pač tisti, ko so križarji in Klarice v svojih okusnih uniformah izročali prevzvišenemu v roke s cvetjem okrašene košarice in srebrne skrinjice z Jezusovimi dnevi, med tem, ko je cerkev pela

pesmico »Angelčki stopajo skozi nebesa«. Na koncu je g. škof blagoslovil navzoče dečke in deklice s prekrasnim blagoslovom po novem ajevskem obredniku.

Po cerkveni slovesnosti so priredili učenci Marijanišča v elegantni franciški dvorani zelo posrečeno »Božičnico«, ki so se je udeležili tudi prevzvišeni g. škof, gospa banica Natlačenova, monsignor Koritnik, gvardijan p. Krizostom Sekovanič in mnogo drugih odličnikov. Dvorana je bila popolnoma zasedena. Učenci Marijanišča so nastopili pod priznanim spretnim vodstvom č. šolskih sester tako samozavestno in nepristransko, da so vse navzoče očarali s svojim dovršenim petjem in deklamiranjem. Najmogočnejše je vplival prizorček »Sveti trije kralji in p. Krizostoma tridejanka »Skrivnost božične noči«. — Med odmorom je igral mali umetnik-harmonikar Perpar božične pesmi. Omenim naj še, da je med najdijem odmorom zapela na pobudo misijonarja p. Odila cela dvorana dve božični pesmi s zelo velikim navdušenjem. — Franciškova mladina je priredila že dve božičnici: prvo na praznik sv. Štefana in drugo na novega leta dan. Dvorana je bila vedno zasedena, zasedena pa je bila tudi na praznik Sv. treh kraljev, pri tretji božičnici, in sicer tako, da je zmanjkalo prostora. Pač prelep dokaz, kako je versko vzgojena mladina privlačna in kako blazilno vplival na odrasle.

nem kovčegu baje prinesla več denarja in razno komunistično literaturo

Gabrijel Furlan je bil obsojen na 6 mesecev strogega zaporja, in sicer samo zaradi tega, ker je na priporočilo znanega komuniste Zorge imel na stanovanju Karla Hudomala, ki je svoječasno končal sovjetsko komunistično šolo v Moskvi. V ostalem je bil Furlan oproščen. Obe obtoženki pa sta bili popolnoma oproščeni obtožbe. Furlanu se je v kazni vstrel preiskovalni zapor od 19. junija naprej. Državni tožilec se je pritožil. Obtoženke sta zagovarjala odvetnika dr. Čampa in dr. Druškovič.

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvajata naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 35.

Kanalska dela v Ljubljani

Ljubljana, 8. januarja.

Mestna občina je v letu 1936 pospešeno nadaljevala z delom za kanalizacijo Ljubljane. Kanalizacija je bila od nekdanjega vprašanja našega mesta, ker je še vse polno ulic in okrajev, ki nimajo kanalov. Ako se bo to delo nadaljevalo s to hitrostjo, kakor ga sedaj izvaja mestna uprava, bodo v kratkem vsi nedostaki v tem oziru odstranjeni.

Tako je mestna občina zgradila lani kanal na Vodovodni cesti do bežigradske ceste v dolžini 560 m, ki je veljal 171.000 Din. Drugi večji kanal je bil v Trnovskem pristanu dolg 421 m in ki je veljal 393.000 Din. 231 m dolg kanal v Keržičevi ulici je veljal 69.000 Din. V Verstovski ulici med Langusovo in Hajdrihovo ulico je bil zgrajen 52 m dolg kanal, h kateremu je mestna občina prispevala 7000 Din. V Janežičevi ulici je bil zgrajen 100 m dolg kanal, ki je veljal 16.000 Din. Janežičeva ulica je bila lani preurejena ter so pri tej priliki položili v ulico tudi vse potrebne napeljave. Večja kanalizacijska dela je mestna občina napravila na Mirju in sicer so bili zgrajeni kanali v Aškerčevi ulici, V Strelški ulici in v Murnikovi ulici. Ti kanali so dolgi približno 135 m ter so veljali 89.000 Din. V ta znesek so vračunani tudi stroški za požiralnike. V Viški ulici je bil zgrajen 52 m dolg kanal, ki je veljal 7400 Din. V Jenkovi ulici je bil zgrajen prav tako dolg kanal, ki pa je veljal 2400 Din. Dalje je bil zgrajen na Vodovodni cesti od bežigradske šole do železniških hiš 120 m dolg kanal, h kateremu je mestna občina prispevala 26.000 Din. V Koroševi ulici pa je železniški fond zgradil lasten kanal, h kateremu ni mestna občina nič prispevala. Pred viškim pokopališčem je bil zgrajen 70 m dolg kanal za znesek 8600 Din. H kanalu v Ciglarjevi ulici v Mostah, dolgemu 113 m, je mestna občina prispevala 4300 Din. V Ilirski ulici je bil zgrajen 49 m dolg kanal. Mestna občina k temu kanalu ni prispevala. Na Emonski cesti je bil zgrajen 122 m dolg kanal za znesek 30.000 Din.

Sedaj grade še kanal v Aleševčevi ulici čez Celovško cesto na Galetovo pot. Kakor znano, grade ta kanal brezposelni delavci, ki so plačani iz prostovoljno nabranih sredstev, gradivo pa plačajo hišni posestniki. Ta kanal bo dolg okoli 475 m. V Svabičevi ulici pa grade zbiralni kanal, ki bo dolg 60 m. Skupno je mestna občina lani za napredek kanalizacije izdala okoli 800.000 Din, torej znesek, ki je vreden priznanja. Dolžina lani začeti in deloma dograjenih kanalov znaša 2843 metrov.

Ropar pred sodniki

Celje, dne 8. jan.

Pred velikim senatom celjskega okrožnega sodišča, kateremu je predsedoval s. o. s. g. dr. Maks, sta se zagovarjala danes dopolne dva strahova iz gornjegrajskega okraja in sicer še ne 25 letni brezposelni delavec Bezovšek Ivan, brez stalnega bivališča in 35 letni delavec Kotnik Jožef iz Tiroseka. Obtožnica očita obema obdolženecema, da sta v noči od 3 na 4. septembra 1936 pri Sv. Florjanu v gornjegrajskem okraju oborožena vsak s svojim samokresom vdrla v stanovanje Stiglice Jožeta, pozvala vse navzoče, naj dvigne roke in pod grožnjo smrti zahtevala od gospodarja vso gotovino. Pri tem je Bezovšek oddal nekaj streliv in zvezal gospodarju roke na hrbtu. Vendar pa roparja svojega dejanja nista izvršila, ker sta morala pobegniti, ko so domači začeli klicati na pomoč. Bezovšek je izvršil že 15 raznih tatvin in roparskih vlovov v večji ali manjši vrednosti do največ 90.271 din. Bezovšek Ivan je bil tudi obdolžen, da je razžalil orožnika Napotnika Mihaela s tem, da mu je napisal razne žaljive dopisnice oziroma izjave. Dne 15. nov. 1936 se je v zaporih celjskega okrožnega sodišča uprl jetniškima paznikoma, odlomil pri mizi nogo vdrl iz celice na hodnik ter z vzklikom »Nocoj mora biti smrt!« napadel jetniška paznika Čepina Alojza in Boleta Franca, hoteč ju usmrtiti, pri čemer pa je paznik Čepin Alojz udarec prestregel in napadalec iztrgal orodje, nakar se je razvila četrt ure trajajoča borba, v kateri se je napadalec zgredil na tla. Medtem se je napadalec polastil bajoneta paznika Boleta in ju skušal zabosti, kar se mu pa ni posrečilo, ker je bil s pomočjo jetnika Žitnika Franca obvladan in potisnjen nazaj v celico.

Kotnik je poleg tega kriv, da je vzel od Bezovška v dar 1300 din gotovine in mu z ukradenim denarjem kupoval obleko in živež, ter tako sprejemal in razpečeval stvari, o katerih je vedel, kako so bile pridobljene.

Pri današnji razpravi, ki je trajala do pol 13 je glavni obtoženec Bezovšek priznal svoje glavno dejanje, zanimal je pa usmrtilni naklep, češ da je res nameraval pobiti paznika in ju onesposobiti za odpor da pa ju ni nameraval usmrtiti. Po značaju delamržen, nasilen, drzen in tve-

„Slovenec“ bo imel prilogo s slikami!

Na naš poziv, naj se priklase naročniki našega lista, ki bi bili pripravljeni za skromno doplačilo Din 2.— mesečno naročiti poleg lista tudi prilogo s slikami, smo dobili doslej toliko odgovorov, da bomo prilogo lahko začeli izdajati.

Prva redna priloga s slikami bo priložena našemu listu v soboto, dne 30. januarja. Izhajala bo redno vsako soboto.

Vse one naše naročnike, ki se doslej še niso priklasili za prilogo, prosimo, da to čimprej store. Le s pravočasnim priklasom si boste zagotovili nemoteno pošiljanje priloge s slikami.

Za one, ki niso redni naročniki našega lista bo priloga na razpolago pri razprodajalcih našega lista in v tobakarnah.

Naša tiskarna bo v teh dneh pripravila vse, kar je potrebno, da bodo slike dovolj čiste in razločne. Upamo, da bo potem ilustracija tudi v off-set-tisku ugajala, ker nam razmere zaenkrat ne dovoljujejo, da bi jo začeli tiskati v bakrotisku.

— Pri zaprtju motnjah v prehavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Otrok zažgal in skoro zgorel

Ptuj, 7. januarja.

Marija Mohorko v Nadolah je odšla od hiše po svojih opravkih in pustila pri zakurjenem štedilniku svojega 2 in pol leta starega otroka Ivana samega doma. Otrok pa se je med tem časom dolgočasil in je prenašal iz štedilnika žerjavico v posteljo, ki je začela tleti in končno goreti. Sosede, ki so opazili, da pritiska dim na vse strani iz hiše, so s silo lomili v stanovanje kjer so našli otroka že nezvestnega in grozno opečnega, vendar je še bil živ. Spravili so ga nemudoma v ptujsko bolnišnico kjer se trudijo zdraviti, da mu rešijo življenje. Koča, ki je bila iz lesa in elamo pokrita, pa je zgorela do tal. Skoda je precej velika, ker ni bilo mogoče ničesar rešiti.

Nevarno se je opekla tudi 10 letna Marija Belšak, hči posestnika v Vičavi. Štedilnika je hotela vzeti večjo posodo vrele vode, pri čemer se ji je spotaknilo in se je vrela voda vlija na njo; pri tem se pa nevarno opekla na obeh nogah. Tudi to so morali spraviti v ptujsko bolnišnico.

Smrt pri kuhanju žganja

V pijanosti na poti domov ubil prijatelja.

Sv. Lenart v Slov. gor.

V Spodnjem Partinju v občini Jurjevski dol se je pripetil danes jutraj ob 3 tragičen slučaj, ki je zahteval človeško življenje. V teh krajih je sedaj doba žganjekuho, ker so ljudje vsa druga dela že opravili ter imajo več časa. Žalibog so pa take prilike dostikrat usodne, ker se zbira pri žganjekuhi mlado in staro iz okolice ter kroži med obiskovalci prav pridno kozarec z vročim žganjem. Tudi v Partinju so se sinoči zbrali fantje iz okolice pri kmetu, ko je kubil žganje ter bedeli poleg kotla čez polnoč. Med njimi sta bila tudi 30-letna Rudolf Zvalkar in Albin Senekovič. Z drugimi obiskovalci vred sta se opila ter je nastal med obema v pijanosti prepri. Naposled so ju pregovorili, da sta odšla. Na poti proti domu pa je Zvalkar z ročico potolkel do smrti Albina Senekoviča. Dogodek je v celi okolici razburil ljudi. Ubi-jalec so orožniki že zaprli.

Badnjak na kraljevskem dvoru na Dedinju

Kralj Peter II., knez namestnik Pavle, kneginja Olga s princi Andrejem, Aleksandrom in Nikolajem pričakujejo spreved častnikov z badnjakom.

Drobne novice

Kaj pravite?

Toliko govorimo o nacionalizmu, čeprav vemo, kaj si naši domati »nacionalisti« pod tem mislijo, namreč svoje oblastvo, da bi mirno mogli komandirati naše ljudstvo in ga preganjati, kakor so ga že. Ti »nacionalisti« imajo nacionalizem samo na jeziku, toda le prepogosto slišimo, da njihove »misliljive« prav radi govorijo nemški ali italijanski, še bolj pogosto, kakor v Ljubljani, je to v Mariboru in Celju.

Kdor je dober Slovenec, je tudi dober Jugoslovian in se pristnega nacionalizma ne bo dal od nikogar utiti, najmanj ne do domaćih fašistov. Dober Slovenec in dober Jugoslovian bo poskrbel tudi za to, da je njegova družina vzgojena v dobrem narodnem duhu. Vemo pa za družine, kjer so nekateri sinovi navdušeni narodnjakariji, njihovi bratje pa zagriženi nemikularji. Ljudje, ki izdajajo gesla »svoji k svojemu«, naročajo najdražja krzna, pa in briljantje iz tujine!

Ko se je pričela abesinska vojna, smo videli mnogo narodnih dam, ki so sedele tedanji svetovni modi in se pokrivalo s črno čepico s cofkom. Kako je bilo poslušanemu slovenskemu delavcu, ki se je moral preseliti v Jugoslavijo, pri srcu ob tem pogledu, o tem zgovorno pričajo nešteti incidenti, ki so se takrat dogajali. Ta moda je sedaj izginila. Sledila ji je druga. V kazenski stopi ugledna narodna dama in kdor je ne bi poznal, bi nestrpno pričakoval, kdaj bo slišal iz njenih ust najlepši tirolski dialekt. Tedaj je bila namreč v modi tirolska narodna noša in ta dama je bila seveda pokrita z zelenim klobukom s kozjo brado, oblečena v zeleno krilo in v zelen jopič. Samo devojke jo je razodevalo, da ni Tirolka, namreč puder in šminke znamke Coty in pa izvirni ljubljanski dialekt. Vseeno pa je predstavljala krasen tip naše jasne »nacionalne« delavke.

Pred leti so bile v modi albanske čepice in prvi, ki so jih v Ljubljani uvideli, so bili »nacionalistični« študenti. Baskovske čepice prihajajo sedaj v modo po več letih in nosijo jih tudi ljudje, ki imajo največ besedi o narodnih običajih in o pravem domoljubju.

To so malenkosti, toda tudi na teh se da spoznati pristni »nacionalizem«!

Koledar

Sobota, 9. januarja: Julijan in Basilisa, mučenca; Peter, škof.

Osebnosti

Profesorski izpit je napravil na ljubljanski univerzi pretekli mesec g. Ferdo Juvaneč, suplent realne gimnazije v Novem mestu.

Z sloto kolajno za meščanske zasluge je odlikovan Ivan Ferk iz Ciringa, okraj mariborski.

Odlikovani so s redom jugoslov. krone IV. razreda peh. podpolkovnik Rudolf Stauffer; z redom jugoslov. krone V. razr. inž. stotnika I. razr. Stanislav Pire in Zvonimir Vucela; s kolajno za vojaške vrline inž. stotnik II. razr. Janez Zadnik; s srebrno kolajno za vestno vršenje službe mornariški podnadredni pomorske zrakoplovne stroke Edvard Hrel in orož. kaplar Dušan Grča.

Razrešen je službe rez. častnika na lastno prošnjo inž. tehnični poročnik Rudolf Najman.

Ostavka na državno službo je sprejeta poročniku fregate Otmarju Krepelu in je istočasno prevezen v rezervno.

Napredovali so za nižjega voj. tehničnega uradnika II. razr. nižji voj. tehn. uradniki III. razr. tehn. stroke mornarice Rudolf Sibel in Ivan Turato; za niž. voj. kapelnika II. razr. nižji voj. kapelnik III. razr. Julij Klajn; za nižjega sanitet. pomočnika II. razr. pomočnik III. razr. Janez Godiel; za voj. pisarja III. razr. pisarji IV. razr. Jaroslav Vlečič, Franc Cvikl, Martin Hlebec, Anton Gaser in Ivan Kampuš; za nižjega voj. kapelnika III. razr. nižji voj. kapelnik IV. razr. Franjo Šviger; za nižjega san. pomočnika III. razr. pomočnik IV. razr. Ernest Pijan; za voj. pisarja IV. razr. mornarice mornariške narednika vodnika II. razr. Viktor Gorinšek in III. razr. Dragotin Straža. — V rezervi: v čin majorja števi od 6. sept. 1936 inž. stotnik I. razr. Josip Ševčič, topniški stotnik I. razr. Anton Desnica in san. stotnik I. razr. dr. Josip Gaon; v čin stotnika II. razr. peh. poročniki Rafael Garti, Milan Bano, Pavel Marc, Franc Dolničar in Alojzij Kane; v čin inž. stotnika II. razr. zrakoplovno-tehnične stroke inž. poročnik Karlo Jelinek; števi od 10. marca 1934 v čin poročnika peh. podporočnik Henrik Šerzer; števi od 17. decembra 1928 v čin poročnika peh. podporočnik Franjo Krašovec; števi od 15. avgusta 1929 v čin stotnika II. razr. inž. poročnik Lovro Kržnar; števi od 11. aprila 1930 v čin poročnika zrakoplovni podporočnik Viktor Kobal; števi od 17. decembra 1933 v čin poročnika peh. podporočnik Ivan Habine in zrakoplovni podporočnik Makso Trelec; števi od 31. dec. 1934 v čin poročnika peh. podporočnik Ivo Šantič; števi od 31. dec. 1935 v čin poročnika peh. podporočnik Stanislav Frank, Rok Hadl, Ivan Kržnar; topniški podporočnik Aurel Hosi; san. podporočnik dr. Peter Dvornik; števi od 11. decembra 1936 v čin topniškega podporočnika narednik-dijak Josip Ajbel in Vlado Havlik; v čin vet. podporočnika narednik-dijak Zlatko Foršek in za učitelja VII. pol. skupine Viktor Ladenhauzer.

Izpit so napravili za čin rezervnega peh. stotnika II. razr. rez. peh. poročnik Stefan Bernhard, Juro Engel, Miroslav Oražen, Mirko Jančič, Milan Bano, Pavel Marc, Franc Dolničar in Alojzij Kane; za čin akt. peh. stotnika II. razr. poročnik Franjo Rupnik in za čin akt. inž. stotnika II. razr. poročnik Cvetko Dolenc.

Pevski tečaj pevovodij je preložen in se bo začel dne 27. januarja ob 8 zvečer. Končal pa 29. zvečer. Stanovanje in hrana v redu. Vmes bo sta dva koncerta, zato je nujno potrebno, da pridejo vsi, ki so sodelovali v Grobljah. Preglejte vsi pesmi onega koncerta in še Foersterjev »Samo« v Aljaževi pesmarici. — Odbor.

Vremenska napoved: Evropa: Na zahodni polovici Evrope je nastopila zjasnitev. Depresija nad Jadranskim morjem izliva dež in sneg nad Balkanskim polotokom. Nad Rusijo vztraja ciklon, ki ima za posledico dež in sneg v vzhodni Evropi in Rusiji. Toplota se je dvignila. — Jugoslavija: Oblačno po vsej kraljevini z dežjem in snegom na jugu. Sneg na planinah v Bosni V zadnjih 24 urah je deževalo po vsej Evropi. Temperatura se je le malo dvignila. Najnižje je zabeležena v Ljubljani —4, najvišja pa v Kobiljah plus 16 stopinj. — Napoved za danes: Oblačno v vsej kraljevini, dež in sneg. Temperatura se bo dvignila.

Slomskovo prosvetno društvo v Zagrebu priredi v nedelo dne 10. t. m. po večernicah v društvenih prostorih Nikoličeva ulica 10/I. svoj deseti

prosvetni večer s predavanjem: »O prostozidarjih«. Vabljeni!

Priznanje učiteljske službe na verskih in narodno-obrambnih solah. V »Našem glasu« od 1. januarja t. l. čitamo, da je gospod načelnik ministrstva prosvete obvestil učitelstvo na zborovanju v Somboru, da bo v fin. zakonu za 1937-38 tudi določba (amandman), s katero se bo priznala v položaj učiteljem narodnih sol tudi ona služba, (službena leta) privatne učiteljske službe na nekdanjih solah Ciril-Metodove družbe in srbskih pravoslavniških cerkvenih občin. Zeleli bi, da bi se proforsko društvo v enaki meri zavzelo za slovenske profesorje glasbe z opravljenim proforskim izpitom, da bi se tudi njihov nevzdržni položaj končno po petih letih njihovih vsemogočih prošnji uredil v bodočem finančnem zakonu. Tako očitno zapostavitve ne trpi nihče izmed državnih uslužbencev na svojem položaju kot omenjenih nekaj profesorjev. Kot učitelji osnovnih in srednjih meščanskih sol so si z nadaljnjim študijem pridobili kvalifikacijo srednješolskega profesorja. V srednješolski službi pa jim je uradniški zakon iz leta 1931 vsa leta državne kvalifikacije učiteljske službe uničil. Na ta način so izgubili 10, 14 in celo 27 učiteljskih službenih let. Pri nas je torej slučaj, da ima profesor s popolno srednješolsko kvalifikacijo 33 efektivnih službenih let državne službe (27 let učiteljske, 6 let proforske službe) pa je zaradi zakonskih nedostatkov v uradniškem zakonu iz leta 1931 v osmi položajni skupini in to vkljub temu, da je imel že leta 1924 kot učitelj v državni službi priznan položaj današnje VI. položajne grupe. Pričakujemo od proforskega društva, da se bo zavzelo za naše profesorje ter doseglo, da se ta krivica, vendar enkrat zakonito popravi.

— Pisec nemške volje pasme, stara 15 mesecev, ki sliči na ime »Danac«, je pobegnila 31. decembra 1936. Kdor jo ulovi, se naproša, da jo odda v štabu dravskega orožniškega polka v Ljubljani, Rimska cesta 22.

— 15 zdravnikov za splošno zdravilstvo in 8 magistrov farmacije sprejme ministrstvo vojske in mornarice, da izpopolni sanitetno stroko z aktivnimi sanitetnimi in lekarniškimi častniki. Prošnje je poslati pristojnemu vojnemu okrožju, ki jih mora predložiti sanitetnemu oddelku ministrstva vojske in mornarice do 20. jan. t. l. Sprejemni pogoji in kako je sestaviti prošnjo, je razvidno iz Službenega vojnega lista stran 59—62, ki je interesantom na vpogled pri pristojnih vojniških okrožjih in na vseh orožniških postajah.

— 300 knjig o Evarhiističnem kongresu v Ljubljani (vrednost vsake knjige 160 din) bo razdeljenih na velikem srečolovu v nedeljo 17. januarja v Društvenem domu v Grobljah. Srečolov bo združen s prireditvijo (skioptične slike s kongresa in nekaj evarhiističnih križev, vmes pesmi, kakor so se pele na kongresu). — Prodajalec srečk opozarjamo, da morajo že pred srečolovom vrniti srečke ali pa nakazati zanje denar (2 din za srečko). Srečkalo se bo le s številkami, ki so prodane! Torej pozor! Srečkanje ne bo preložen! Izrečane številke bodo objavljene v raznih časopisih.

— V Službenem listu kralj. banke uprave dravske banovine od 6. t. m. je objavljena »Odločba kraljevskih namestnikov o izločitvi nekaterih krajev iz občine Metlika-okolica in priključitvi k občini Semič ter o nekaterih krajih iz občine Križe in ustanovitve nove občine Golnik«, dalje odločba kraljevskih namestnikov o preimenovanju občine Breg v »občina Hajdina«. »Uredba veterinarske fakultete univerz v Balgradu in Zagrebu«. »Ratifikacija konvencije o postopku z vojnimi ujetniki po Estoniji«. »Ratifikacija ženevske konvencije za izboljšanje usode ranjenec in bolnikov v vojskah za vojne, po Estoniji in po Mažarske«.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Z. a. j. c., izprašenemu optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

— Meničke. Prosvetno društvo »Smonec« v Mariboru priredi danes ob 15. uri v petih dejanjih »Rokovnjače«. Vljudo vabljeni!

— Ptuj. Prosvetno društvo v Ptuj vabi vse žlane in prijatelje na svoj redni občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 10. januarja t. l. ob 15 v društveni dvorani minoritskega samostana.

Ljubljana

I žegnanje v Mostah. Jutri na praznik sv. Družne bo v leseni moščanski cerkvi sv. Družine žegnanje. Ob 9 dopoldne bo imel slovesno v. mašo s pridigo g. šentpeterski župnik Al. Košmerlj.

I Železniškim upokojencem. Umrli je g. Ludvik Drexler, nadspredovnik v pokoju. Pogreb bo v soboto, dne 9. januarja 1937, ob štirih dopoldne iz hiše žalosti Vodovodna cesta 42 na pokopališče k Sv. Križu v Ljubljani. Železniški upokojenci vljudo vabljeni, da se pogreba udeležijo. — Društvo železniških upokojencev v Ljubljani.

I Mostnina za brezposelne. Mestna občina nabira na mostovih in drugih prometnih točkah prostovoljne prispevke za brezposelne. Glede, da darujejo pri tem najraje neimoviti občani, medtem ko se imoviti darovanja izogibajo. Mestna občina vabi zlasti imovite sloje, da izdatno prispevajo v fond za brezposelne. V nabiralnikih gre tudi 50-dinariski kovanec, pa ga doslej še niso našli v njih. V današnjih časih je odveč povdarjati, da je dolžnost imovitih s prostovoljnimi datjavami ublažiti neprimerno razmerje do obubožanih. Kam se steka denar iz teh javnih nabiranj? Nabiralniki se uradno izpraznijo, denar odda v mestno blaginjo in vknjiži v fond za brezposelne. Iz tega fonda se plačujejo delavske mezde pri javnih delih. Sedaj se gradi kanal v Zg. Šiški, ki so ga tamonjši prebivalci že težko pričakovali. V kratkem se bo pričel graditi kanal na Marmontovem trgu. Obratni bodo javno podani Podprite prizadevanje občine, da zaposli brezposelne in izvrši hkrati mnogo potrebna javna dela! Sodelujte vsi — zlasti premožnejši!

I Posestnike novih hiš vabimo na sestanek, ki bo v nedeljo 10. t. m. ob 10 dopoldne v novi franciškanski dvorani, vhod iz pasaže v Franciškanski ulici. Poročali bodo delegati, ki so bili z deputacijo v Belgradu, zato pričakujemo polnoštevilne udeležbe. Vabimo tudi posestnike novih hiš, ki niso člani našega društva. — Odbor.

I Mizarji, tesarji, vodovodarji, kleparji, gradbeniki, takoj sedaj po zimi dobite delo, ako vzamete za plačilo gradbeno parcelo v lepem letoviskem kraju na Gorenjskem. Informacije pri »Prosvetni zvezi«, Miklošičeva 7-I.

I Razprava proti kokainizmu. Lani poleti je vzbudila veliko senzacijo aretacija nekaterih oseb, ki so se ukvarjale s prodajo kokaina. Trgovci s starim železom Pavel Širok, trgovski zastopnik J. Mauser iz Slav. Broda, trgovski potnik Martin Svete in Hladnik Fran, lesni manipulator iz Logatec so se domenili, da bodo z lažnim kokainom zaželi na debelo trgovati. Dva ljubljanska trgovca sta jim naselila in jim za »laži kokain«, ki je bil navadna sodabikarbona, izplačala nad 30 tisoč dinarjev. Pozneje je eden kupec č. vse tri zvalil na grad Sangrad pri Cerkljah na Go-

renjskem. Državni tožilec je štiripredeno deteljič obtožil zločinstva obtrama izvršene prevare; trgovca Č. in njegovo ženo ter še tri moške pa prestopka zaradi omejevanja osebne svobode. Za torek, 12. t. m. ob 10 je razpisana razprava pred malim kazenskim senatom.

I Številne tatvine v Ljubljani. Zadnje dni je policija preljala zopet večje število ovadb o raznih tatvinah. Tako je izginilo na Starem trgu iz neke veže Miroslavu Ziberni 1700 Din vredno kolo znamke »Horicon«. Na Tyrševi cesti 9 je bilo ukraden Stefanu Vljau 800 Din vredno kolo znamke »Neroc«. Iz gostilne Pod ježami 9 je neznan vlomilec odnesel več ještevlin, žganja, cigaret in drobiža v skupni vrednosti 350 Din. V Miklošičevo gostilno na Glincah in v trgovino Konsumnega društva, ki je v isti hiši, je vlomil neznan vlomilec ter je odnesel mnogo ještevlin, žganja, nogavice, robove in nekaj golovine. Njegov plen je bil vreden nad 1200 Din. Ivanu Regariju na Erjavčevi cesti 24 je neznan tat odnesel temnosiv klobuk, svilen šal in rjave rokavice iz jelenje kože, skupno vredno 300 Din. Strojnim tovarnam in livarnam je neznan tat odnesel te dni 3 metre gonilnega jermena, vrednega 120 Din. Prijavljenih je še več drugih manjših tatvin.

I V Ljubljani umrli od 18. do 31. decembra 1936: Švigelj Maja roj. Dvorsky, 59 let, žena odvratnika, Celovška cesta 246; Lavrenčič Josip, 77 let, posestnik, Wegova ulica 2; Rantič Julijana roj. Tengler, 57 let, žena trg. poslovodje, Gosposvetska c. 10-III; Tomazin Gvidon, 29 let, sin mlinarja, Vidovdanska cesta 9; Zore Marija, 10 let, hči posestnika, St. Janž pri Kočevju; Stucin Marija roj. Snoj, 77 let, zasebnica, Groharjeva ul. 27; Breznik Martin, 86 let, nadučitelj v p., Cesta na Rožnik 29; Kastelic Viktorija, 64 let, žena nadmlinara, Val. Vodnikovova ul. 20; Moste; Knez Josipina roj. Martičič, 46 let, žena žel. viš. kontrolorja in učitelja v p., Stiška ul. 1; Kozel Katarina roj. Zakotnik vd. Cegljar, 58 let, posestnica, Sv. Jerneja cesta 33; Novak Franc, 32 let, krojač, Tyrševa c. 13; Klein Josipina, 64 let, zasebnica, Vidovdanska cesta 9; Padar Ana, 82 let, kuharica, Japljeva ul. 2; Puchinger Josip, 73 let, viš. urad. ban. hran. v p., Gradišče 8b; Orehek Barbara roj. Zibert, 64 let, žena trgovca, Kolodvorska ul. 26; Zgonc Franja roj. Tomšič, 76 let, zasebnica, Prisojna ul. 1-III; Andrič Zora, 7 let, hči profesorja, Dolenjska cesta 18; Juvanc Avgust, 66 let, tajnik posojilnice, Ribnica, okraj Kočevje; Poharec Katarina roj. Mejač, 78 let, vdova nočnega čuvaja Strojnih tovarn in livarn, Dravljice 159; Okorn Franc, 83 let, delavec, Japljeva ul. 2; Mavsar Julij, 9 let, sin kolar. mojstra, Vidovdanska cesta 9; Juhant Ivan, 65 let, vrtnarski pom., Sv. Jerneja cesta 6; Zaletel Marija roj. Škeri, vdova delavca, Tesarska ulica 5; Škander Franja, 80 let, delavka, Japljeva ul. 2; Kovarčič Lucijan, poštni uradnik v p., Za Gradom 11; Likar Viktorija, 2 meseca, hči delavke, Cesta dveh cesarjev 139; Govekar Marija roj. Minatti, 84 let, vdova nadučitelja, Trdinova ul. 2; Zalar Ana roj. Burja, vdova delavca, Japljeva ul. 2; Rihar Ivana roj. Zemljan, 71 let, žena vpok. želez. sluge Jožefa, Vidovdanska cesta 9; Lerch Albin, 78 let, strojni ključavničar, Vidovdanska cesta 9; Novak Franc, 80 let, gimn. ravn. v p. in meščan, Tavčarjeva ulica 10-II; Ban Franja, 66 let, šivilja, Poljanski nasip 16. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Drinovc Ignacij, 60 let, delavec, Naklo pri Kranju; Stefe Janez, 28 let, delavec, Čirčiče pri Kranju; Bezljak Franc, 3 tedne, Golo brdo 34 pri Medvodah; Gabrijelčič Marija, 50 let, posestnica, Sp. Slivnica pri Ljubljani; Bizjan Ivana, 26 let, delavka, Stranska vas 25 pri Dobrovi; Urbic Gustav, 68 let, žel. vlakovodja v p., Ciglerjeva ul. 13 (Moste); Čarman Ivan, 46 let, sedlarski mojster, Zg. Šiška 123; Bole Antonija, 66 let, dlnarica, Peružijeva pot 63; Medvešek Stefan, 76 let, prevzihtar, Studenci 56, obč. Radeče pri Krškem; Košir Franc, 59 let, poštni služitelj v p., Tržič, Glavni trg 28; Likar Stanislava, 2 meseca, hči delavke, Cesta dveh cesarjev 139; Blatin Ivan, 35 let, delavec, Vrh 76, obč. Blanca, okraj Brezice; Podgoršek Anton, 4 leta, sin delavca, Cesta dveh cesarjev 119; Mihalič Jurij, 65 let, vžtkar, Savna peč 5, obč. Loka, okraj Laško; Vidmar Mihael, 27 let, zidarski pom., Kočevje 330; Špacapan Ivan, 62 let, delavec, Ljubljana, Brdo 23; Smrtnik Jože, 1 leto, sin mizarskega pom., Vrhnik, Podlipska cesta 7; Burgar Izidor, 46 let, tapetniški mojster, Tyrševa cesta 17; Erjavc Marija roj. Hudabivnik, 67 let, žena postrežka, Aleksandrova c. 5; Srebrnič Anica, 24 let, hči učitelja v p., Staretova ulica 23; Knez Vinko, 16 let, sin perice, Ježica 2; Reven Ana, 45 let, poljska dlnarica, Rovte, okraj Logatec; Debeljak Jože, 47 let, posestnik, Cesta na loko 28.

I Pevsko društvo »Slavec« obvešča, da dopolnje inkasante in inkasante, ki bodo pri dopolnih in ustanovnih članih pobirali članarino in prostovoljne prispevke za društvo. Istočasno bodo nabirali novih članov. — Inkasante in inkasante bodo opremljeni z društvenimi legitimacijami. — Zahtevajte od njih, da se legitimirajo in da predložijo potrdilo za plačani znesek. Se vam že vnaprej zahvaljujemo. — Odbor.

I Prirodoslovno društvo v Ljubljani priredi kot svoje XI. poljudno-znanstveno predavanje izredno zanimivo predavanje po Kanarskih otokih. Vodja afriškega oddelka na Dunajskem etnološkem muzeju, g. dr. J. D. Wolfal, bo poročal o svojih narodopisnih raziskovanjih na teh vročinskih otokih. Posebna zanimivost tega predavanja je predvajanje starih kanarskih pesmi in pesmi na orisjalskih gromofonskih ploščah. Pokrasišne in folkloristične slike bodo pojasnjevala predavanja. Društvo vabi širše občinstvo na član študentski obisk. Predavanje bo 12. t. m. v dvorani Delavske zbornice ob 20.

I Prirodoslovno društvo v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občni zbor v petek, dne 15. t. m. ob 18 v predavateljski filozofski dvorani na univerzi z občnim dnevnim redom. Vsi člani najvljudo vabljeni! Glasom društvenih plovih, se člani opozarjajo, naj poljšijo svoje event. predloge upravnemu odboru do 11. t. m. — Upravni odbor.

I Kino film predvaja dr. pol 9 in jutri ob 4, 6 in 8 film »Črna roža«. V glavni vlogi Lillian Harvey.

I Slavko Popov je virtuoz na čelu, ki nima valik sloves v vseh kulturnih središčih Srednje Evrope. Njegov koncert so pomembni v glasbenem življenju vsakega mesta, v katerem nastopijo. Tudi, ko je prvič igral v Ljubljani, je s svojo igro navdušil koncertno občinstvo. Njegov II. nastop bo v petek, dne 15. t. m. v mali Filharmonični dvorani. Iz svojega bogatega repertoaria nam bo zalagal dela Beethovna, Saint-Saens, Bruchsa, Schumanna, Moskovskega, Rachmaninova, Faurea in Pocerja. Koncert bo v mali Filharmonični dvorani ob 20. predpredstava v knjižarni Glas. bome Matice, od ponedeljka dalje.

I Nočno službo imajo tekmar: mr. Bakarčič, Sv. Jakobova trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Gariša, Moste.

I Pevski tečaj pevovodij je preložen in se bo začel dne 27. januarja ob 8 zvečer. Končal pa 29. zvečer. Stanovanje in hrana v redu. Vmes bo sta dva koncerta, zato je nujno potrebno, da pridejo vsi, ki so sodelovali v Grobljah. Preglejte vsi pesmi onega koncerta in še Foersterjev »Samo« v Aljaževi pesmarici. — Odbor.

Vremenska napoved: Evropa: Na zahodni polovici Evrope je nastopila zjasnitev. Depresija nad Jadranskim morjem izliva dež in sneg nad Balkanskim polotokom. Nad Rusijo vztraja ciklon, ki ima za posledico dež in sneg v vzhodni Evropi in Rusiji. Toplota se je dvignila. — Jugoslavija: Oblačno po vsej kraljevini z dežjem in snegom na jugu. Sneg na planinah v Bosni V zadnjih 24 urah je deževalo po vsej Evropi. Temperatura se je le malo dvignila. Najnižje je zabeležena v Ljubljani —4, najvišja pa v Kobiljah plus 16 stopinj. — Napoved za danes: Oblačno v vsej kraljevini, dež in sneg. Temperatura se bo dvignila.

Slomskovo prosvetno društvo v Zagrebu priredi v nedelo dne 10. t. m. po večernicah v društvenih prostorih Nikoličeva ulica 10/I. svoj deseti

prosvetni večer s predavanjem: »O prostozidarjih«. Vabljeni!

Priznanje učiteljske službe na verskih in narodno-obrambnih solah. V »Našem glasu« od 1. januarja t. l. čitamo, da je gospod načelnik ministrstva prosvete obvestil učitelstvo na zborovanju v Somboru, da bo v fin. zakonu za 1937-38 tudi določba (amandman), s katero se bo priznala v položaj učiteljem narodnih sol tudi ona služba, (službena leta) privatne učiteljske službe na nekdanjih solah Ciril-Metodove družbe in srbskih pravoslavniških cerkvenih občin. Zeleli bi, da bi se proforsko društvo v enaki meri zavzelo za slovenske profesorje glasbe z opravljenim proforskim izpitom, da bi se tudi njihov nevzdržni položaj končno po petih letih njihovih vsemogočih prošnji uredil v bodočem finančnem zakonu. Tako očitno zapostavitve ne trpi nihče izmed državnih uslužbencev na svojem položaju kot omenjenih nekaj profesorjev. Kot učitelji osnovnih in srednjih meščanskih sol so si z nadaljnjim študijem pridobili kvalifikacijo srednješolskega profesorja. V srednješolski službi pa jim je uradniški zakon iz leta 1931 vsa leta državne kvalifikacije učiteljske službe uničil. Na ta način so izgubili 10, 14 in celo 27 učiteljskih službenih let. Pri nas je torej slučaj, da ima profesor s popolno srednješolsko kvalifikacijo 33 efektivnih službenih let državne službe (27 let učiteljske, 6 let proforske službe) pa je zaradi zakonskih nedostatkov v uradniškem zakonu iz leta 1931 v osmi položajni skupini in to vkljub temu, da je imel že leta 1924 kot učitelj v državni službi priznan položaj današnje VI. položajne grupe. Pričakujemo od proforskega društva, da se bo zavzelo za naše profesorje ter doseglo, da se ta krivica, vendar enkrat zakonito popravi.

Pisec nemške volje pasme, stara 15 mesecev, ki sliči na ime »Danac«, je pobegnila 31. decembra 1936. Kdor jo ulovi, se naproša, da jo odda v štabu dravskega orožniškega polka v Ljubljani, Rimska cesta 22.

15 zdravnikov za splošno zdravilstvo in 8 magistrov farmacije sprejme ministrstvo vojske in mornarice, da izpopolni sanitetno stroko z aktivnimi sanitetnimi in lekarniškimi častniki. Prošnje je poslati pristojnemu vojnemu okrožju, ki jih mora predložiti sanitetnemu oddelku ministrstva vojske in mornarice do 20. jan. t. l. Sprejemni pogoji in kako je sestaviti prošnjo, je razvidno iz Službenega vojnega lista stran 59—62, ki je interesantom na vpogled pri pristojnih vojniških okrožjih in na vseh orožniških postajah.

300 knjig o Evarhiističnem kongresu v Ljubljani (vrednost vsake knjige 160 din) bo razdeljenih na velikem srečolovu v nedeljo 17. januarja v Društvenem domu v Grobljah. Srečolov bo združen s prireditvijo (skioptične slike s kongresa in nekaj evarhiističnih križev, vmes pesmi, kakor so se pele na kongresu). — Prodajalec srečk opozarjamo, da morajo že pred srečolovom vrniti srečke ali pa nakazati zanje denar (2 din za srečko). Srečkalo se bo le s številkami, ki so prodane! Torej pozor! Srečkanje ne bo preložen! Izrečane številke bodo objavljene v raznih časopisih.

V Službenem listu kralj. banke uprave dravske banovine od 6. t. m. je objavljena »Odločba kraljevskih namestnikov o izločitvi nekaterih krajev iz občine Metlika-okolica in priključitvi k občini Semič ter o nekaterih krajih iz občine Križe in ustanovitve nove občine Golnik«, dalje odločba kraljevskih namestnikov o preimenovanju občine Breg v »občina Hajdina«. »Uredba veterinarske fakultete univerz v Balgradu in Zagrebu«. »Ratifikacija konvencije o postopku z vojnimi ujetniki po Estoniji«. »Ratifikacija ženevske konvencije za izboljšanje usode ranjenec in bolnikov v vojskah za vojne, po Estoniji in po Mažarske«.

Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Z. a. j. c., izprašenemu optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Meničke. Prosvetno društvo »Smonec« v Mariboru priredi danes ob 15. uri v petih dejanjih »Rokovnjače«. Vljudo vabljeni!

Ptuj. Prosvetno društvo v Ptuj vabi vse žlane in prijatelje na svoj redni občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 10. januarja t. l. ob 15 v društveni dvorani minoritskega samostana.

Žegnanje v Mostah. Jutri na praznik sv. Družne bo v leseni moščanski cerkvi sv. Družine žegnanje. Ob 9 dopoldne bo imel slovesno v. mašo s pridigo g. šentpeterski župnik Al. Košmerlj.

Železniškim upokojencem. Umrli je g. Ludvik Drexler, nadspredovnik v pokoju. Pogreb bo v soboto, dne 9. januarja 1937, ob štirih dopoldne iz hiše žalosti Vodovodna cesta 42 na pokopališče k Sv. Križu v Ljubljani. Železniški upokojenci vljudo vabljeni, da se pogreba udeležijo. — Društvo železniških upokojencev v Ljubljani.

Mostnina za brezposelne. Mestna občina nabira na mostovih in drugih prometnih točkah prostovoljne prispevke za brezposelne. Glede, da darujejo pri tem najraje neimoviti občani, medtem ko se imoviti darovanja izogibajo. Mestna občina vabi zlasti imovite sloje, da izdatno prispevajo v fond za brezposelne. V nabiralnikih gre tudi 50-dinariski kovanec, pa ga doslej še niso našli v njih. V današnjih časih je odveč povdarjati, da je dolžnost imovitih s prostovoljnimi datjavami ublažiti neprimerno razmerje do obubožanih. Kam se steka denar iz teh javnih nabiranj? Nabiralniki se uradno izpraznijo, denar odda v mestno blaginjo in vknjiži v fond za brezposelne. Iz tega fonda se plačujejo delavske mezde pri javnih delih. Sedaj se gradi kanal v Zg. Šiški, ki so ga tamonjši prebivalci že težko pričakovali. V kratkem se bo pričel graditi kanal na Marmontovem trgu. Obratni bodo javno podani Podprite prizadevanje občine, da zaposli brezposelne in izvrši hkrati mnogo potrebna javna dela! Sodelujte vsi — zlasti premožnejši!

Posestnike novih hiš vabimo na sestanek, ki bo v nedeljo 10. t. m. ob 10 dopoldne v novi franciškanski dvorani, vhod iz pasaže v Franciškanski ulici. Poročali bodo delegati, ki so bili z deputacijo v Belgradu, zato pričakujemo polnoštevilne udeležbe. Vabimo tudi posestnike novih hiš, ki niso člani našega društva. — Odbor.

Mizarji, tesarji, vodovodarji, kleparji, gradbeniki, takoj sedaj po zimi dobite delo, ako vzamete za plačilo gradbeno parcelo v lepem letoviskem kraju na Gorenjskem. Informacije pri »Prosvetni zvezi«, Miklošičeva 7-I.

Zbornični proračun sprejet

Plenarna seja Zbornice TOI — Interesi slovenskega gospodarstva

Ljubljana, 8. januarja 1937.

Danes je bila druga letošnja plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki je tudi mestoma zavzela ostre oblike, je bila po izjavi predstavnika najvažnejša točka dnevnega reda: zbornični proračun.

Zaradi seje industrijskega odseka in posvetovalni zbornični članov se je začela seja mesto ob napovedani uri šele ob 10. Sejo je vodil predsednik g. Ivan Jelačin, prisostvoval pa ji je tudi zastopnik nadzorstvene oblasti načelnik dr. Rudolf Mar. Navzočih je bilo 58 zborničnih svetnikov od 62.

Predsednikovo poročilo

Zbornica je nato poslušala predsedstveno poročilo g. Jelačina. V tem poročilu je predsednik g. Jelačin najprej o črtah delokrog zbornice, v katerega spadajo: zastopanje, ščitjenje in pospeševanje v okvirju občin koristi narodnega gospodarstva interese panog, ki so v zbornicah predstavljene. Žal naše gospodarstvo še nima enotnih zbornic, pa so se tudi že delali poskusi, da se enotnost zbornic razdvoji, vendar to v Sloveniji ni uspelo.

Prvenstvena naloga zbornice je, da spremlja vse pojave gospodarskega življenja in ocenja njih učinek na gospodarstvo vse banovine in da proučuje iz lastne pobude ali na zahtevo oblastev vsa vprašanja, ki se nanašajo na gospodarske panoge, zastopane v zbornici, pri čemer naj pomagajo vsi zbornični svetniki. To je zlasti potrebno radi tega, ker je gospodarska struktura zborničnega področja v mnogočem različna od strukture drugih banovin. To dejstvo povzroča, da ima marsikakšna odredba za vsa država v Sloveniji popolnoma drugačen učinek kot v drugih zborničnih področjih.

Nato je analiziral stanje konjunktura, kjer je svaril pred pretiranim optimizmom. Preokret na bolje ni nastal v polnem obsegu. Posebno je to v zvezi z razvojem razmer na kreditnem trgu, kjer so denarni zavodi prepustili samemu sebi, da iščejo sanacijo. Gospodarstvo zborničnega področja se je tudi izreklo za minimalne mezde.

Glede javnih del je mnenja, da je treba stremeti za tem, da bo direktna in indirektna korist, ki jo ima od investicij narodno gospodarstvo, čim večja. Treba jih je izvršiti z lastnim materialom in oddajati izključno domačim podjetnikom. Potrebno je, da se utrditev in modernizacija tranzitnih cest kakor tudi direktna zveza s Sušakom postavi v prvenstveni program javnih del.

Obrtni zakon je sicer že v veljavi 4 leta, vendar še ni izdan cel niz uredb in pravilnikov, ki je potreben za izvrševanje zakona. Zlasti mnogo dela da zbornici nadzorstvo nad združenji, ki so ji v smislu obrtnega zakona podrejeni.

V vseh načelnih in skupnih vprašanjih bo zbornica sodelovala kakor doslej v najostrejši stiki s vsemi drugimi zbornicami v državi. Pogoste skupne konference o važnih zakonskih načrtih in gospodarskih vprašanjih so mnogo doprinele k medsebojnemu zblizanju, spoznanju in razumevanju potreb in stališč gospodarskih krogov vseh delov države in predstavljajo v tem oziru velik faktor, ki je za bodočnost gospodarske politike neprecenljivo važen.

Zbornica ima tudi veliko možnost obširnega sodelovanja v javni upravi ter delegira svoje zastopnike v razne odbore, med katerimi so najvažnejši davčni itd.

Končno je dejal, da so tri skupine problemov, ki so najvažnejše za slovensko gospodarstvo: V prvo skupino spadajo vprašanja, ki jih prinaša naravni razvoj, nivelizacija in integracija gospodarskih prilik v državi in izenačenje gospodarske zakonodaje in uprave. Drugo je sanacija posledic krize, obnova in poživitev prometa in kredita itd. Tretje pa je prilagoditev na izpremenjene razmere v svetu, posebno napram našim sosedom. Te stiske je gospodarska vojna uničila in podredila politični kontroli, ki je imela vse drugačne račune kot pa gospodarske interese. Na koncu je apeliral na vse zbornične svetnike, naj ga podpirajo v njegovih stremeljih.

Ker je g. Jelačin takoj prešel na razpravo o proračunu, ugovarjata temu gg. Rojina in Avsenek in zahtevata besedo: »Tu ne poznamo diktature«.

Govor g. Avseneka

G. predsednik je naslovil v svojem predsedstvenem poročilu na nas apel za sodelovanje. Razumemo namen tega poziva, toda govoriti moramo o potrebnih predpogojih za uspeh takega poziva. Ta predpogoj je v tem, da smo v medsebojnih odnosih strogo stvarni, to pa kar se je zadnje dni dogajalo v zbornici pa nismo mogli smatrati za stvarno. Če pomislim nazaj, se ne spominim v zbornici, da bi se debate vršile tako, kot so se zadnje dni.

Obsodba neokusnih bojnih načinov

Uvedla se je nova praksa, ki obstoja v tem, da se hoče vsak boriti s svojim nasprotnikom in sicer na terenih, kjer nasprotnika niti ni. Mi smo doživeli v zbornici, da se je g. predsednik Jelačin boril ex praesidio s svojimi nasprotniki, ki niti po svojem poklicu niti po svoji dolžnosti ne morejo sedeti in se seveda ne morejo braniti. Zdi se nam to zelo nevarno, čeprav mi je jasno in razumem g. predsednika da se hoče boriti s svojimi nasprotniki. Kdo pa nima nasprotnikov. Toda vsak naj se bori na terenih, kjer je to potrebno in, ne pa na terenih, kamor nasprotniki a priori ne morejo priti na boj. Zato je treba prenehati s to prakso, ker si bo drugače vzel vsak izmed 62 zborničnih svetnikov pravico, da se bori s svojimi nasprotniki, ki so Bog ve kaj, samo tu ne. Na ta način bo Zbornica degradirana v predsobo znamenite št. 28 na sodišču (špetreimer ji pravijo).

Se ena stvar me sili, da zahtevam, naj se s to prakso preneha. Vsak tisti nasprotnik, ki je tu napaden, a se tu ne more braniti, se bo skušal braniti tam, kjer ima teren za to. Tako se bo zgodilo, da se bo zbornica morala boriti proti časopisu, proti javnemu mnenju, na vse strani, kajti vsak, ki ga bo v zbornici napadel, se bo branil na terenu, ki mu je na razpolago: eden na shodih, drugi v listih, tretji v knjigah, četrti bo skušal pridobiti zase javno mnenje in tako bo zbornica postala tarča za medsebojne napade. Zato pa zbornica ni namenjena.

Neprijetno je bilo tudi, da so bili tu napadeni funkcionarji posameznih političnih strank. Tu moramo zavzeti pravilno stališče. Politični funkcionarji morajo izvršiti svojo dolžnost. Zato moramo

zavzeti do njih pravilno stališče in jim tega ne smemo zameriti. Zato so tam in imajo svoje funkcije. Pustimo pri miru politične ljudi, ki so danes gospodarji našega javnega mnjenja in politične uprave, od katere zavisi naše gospodarstvo neodstotno. Opravljajo težak in nevalečen posel. Zato ne vlačite političnih osebnosti v boj in debate v tej zbornici.

Debate gre že tako daleč, da se citirajo odlomki iz razgovorov s političnimi funkcionarji, kar je ne samo netaktnost, ampak tudi neslanost. Vsi smo že prišli v položaj, da smo govorili z zastopniki političnih strank, pa smo zvedeli pametne stvari, pa jih ne smemo vlačiti po zobeh. Če se bo to nadaljevalo, ne bo nihče hotel več z nami govoriti, ker se bo bal, da ne bi odlomkov iz pogovora sobesednik kdaj porabil za boj proti njemu. Zato ne smemo dopustiti, da bi se taka praksa nadaljevala.

Razumem g. predsednika, da se hoče boriti s svojimi nasprotniki, da jih ima veliko, toda on je znan kot znameniti solobojevnik in bo s svojimi nasprotniki že obračunal. Samo naj se bori s tistimi, ki jih ima pred seboj, druge pa naj pusti pri miru. Ne gre, da bi posnemali druge in se borili v zbornici za stvari, ki se zbornice nič ne tičejo.

Slovensko gospodarstvo - vsem sveta stvar

Najvažnejša točka, o kateri bi bilo danes razpravljati, je »slovensko gospodarstvo«. Stvar s to krilatice je zelo delikatna in je prav, če se ta pojem razbistri.

Slovensko gospodarstvo je danes pojem, ki ga je ustvaril nezadovoljiv odnos vseh merodajnih faktorjev do gospodarskih razmer v Sloveniji. Bistvo je v tem, da smo prepričani, da smo bolj obremenjeni kot bi to moralo biti in da dobimo manj, kakor bi morali dobiti. Če teh dveh dejstev ne bi bilo, potem bi bil sicer pojem slovenskega gospodarstva še vedno tu, ne pa bi se z njim toliko ukvarjali v praksi. Zavest, da je obremenitev prevelika, prejemki pa premajhni, se je koncentrirala v pojem slovenskega gospodarstva. Mi smo zato to slovensko gospodarstvo, treba pa se je tega točno držati in zahtevati remedure tam, kjer se nam godi krivica. Ne sme pa obstojati v težnjah po slovenski avtarkiji, v kar se ta krilatice zlorablja.

Efekte tega ponavljanja se že poznajo: na dan prihaja s svojimi zahtevami hrvatska »privreda« in sicer v obliki, ki nam ni prijetna. Bati se je pa, da bomo dobili tudi srbsko »gazdinstvo« s podobno ideologijo in bomo imeli boj med vsemi tremi. Tega boja se je bati. Treba pa se je držati stare prakse in delati, kot je dejal francoski pregovor:

Govor g. Kavčiča

Za g. Ivanom Avsenekom je govoril g. Josip Kavčič, ki je poudaril v svojem govoru potrebo, da se zbornica sestaja čim pogosteje. Seje naj ne bodo samo formalnega značaja, da se na njih samo docira in glasuje, potem pa gre domov. S to prakso je treba prelomiti in treba je na zborničnih sejah dobiti od zborničnih svetnikov čim več dobrih misli za delo v zbornici. Dosedanje običajno predsedstveno poročilo naj se skrajša, pač pa naj zato poda poročilo g. glavnih tajnik kot šef zborničnega urada o svojem poslovanju.

Na izvajanja g. Avseneka in Kavčiča je odgovarjal predsednik g. Ivan Jelačin, ki je delno zagovarjal svoje postopanje, delno pa je pojasnjeval nekatere zadeve. Zbornične seje so drage. On ugotavlja, da se nahaja naše gospodarstvo že dolgo vrsto let v defenzivi in da bo vedno tako govoril kot sedaj in prej. V tej svoji repliki seveda ni pozabil omeniti »Slovenec«, češ ko »Slovenec« piše proti pretiranemu centralizmu, so to »strune, milo se glasile«, kadar pa govori Jelačin, je pa to stara lajna. Spomnil se je tudi »Slovenčevca« uvodnika »Centralizem in siromaščin« z dne 29. decembra, ki je pisal o nameri centralizirati socialno pomožno akcijo. Navajal je obsežno razne svoje razgovore z vodilnimi gospodarji, z ranjkim Bajlonjem, z nekdanjim pomočnikom finančnega ministra g. Ing. Nedeljčevićem, govoril o nevarnosti komunizma, o čuvarjih komunističnih skrinjic itd.

Zbornični proračun

Nato je v smislu sklepa finančnega odseka predložil zbornici g. Jelačin predlog proračuna, ki izkazuje v dohodkih 3.366.000 in v izdatkih 3.285.161 din (proračun 1936 je znašal v dohodkih 3.316.000, v izdatkih 3.293.161 din).

Glavni izdatki so naslednji (v oklepajih proračun za 1936): osebni stroški 1.612.161 (1.643.202), stvarne potrebe 580.000 (556.500), prispevki in ustanove 978.000 (933.670), izredni izdatki 115.000 (160.000). Prejemki pa so naslednji: 8% doklada 2.400.000 (2.500.000), naknadno predpisana doklada 200.000 (—), obresti 15.000 (isto), taksa od mojstrskih izpizov 50.000 (isto), razne zbornične takse 500.000 (isto), razno 1.000 (isto), blagajniški ostanek v začetku leta 200.000 (250.000) din.

V kritje zborničnih potrebščin predlaga kot za prejšnja leta uvedbo 8% zbornične doklade na pridobitno in družbeni davek ter 8% doklado na minimalni družbeni davek ter posebno lestvico za pobiranje družbenega davka v gotovih primerih.

Obrtniki o proračunu

V debati o proračunu se je prvi oglašil g. Ivan Šimenec. Izjavlja, da pogrša v debati sklepov finančnega odbora, ki so se nanašali na znižanje prejemkov, da dobe člani finančnega odbora v podrobni pregled in proučitev tozadevni material in da s tem pridržkom sprejema proračun, za katerega bo glasoval. Poleg tega pravi, da je predpogoj, da glasuje za proračun tudi ta, da zbornica izposluje široko avtonomijo obrtnemu odseku, ki naj odloča samostojno, le skupne stvari naj se obravnavajo na skupnih sejah.

G. Kar Kavka sprašuje za posamezne podrobnosti proračuna in zlasti poudarja, kako je danes težko plačevati obubožanemu obrtniku tudi razmeroma majhno zbornično doklado. Ker je obrtniku težko preriti se skozi vijuge proračunskih števil, je potrebno, da se dafo v proračunu samem potrebna pojasnila.

Mnenje podeželskega obrtnika

G. Roštnj Belčijan z Gore pri Komendi izjavlja, da se ne strinja kot obrtnik s proračunom v predlagani obliki. Zdi se mu vsota 3 milijone

miru. Ne gre, da bi posnemali druge in se borili v zbornici za stvari, ki se zbornice nič ne tičejo.

Čim več delati, pa manj govoriti!

Kritika predsedstvenega poročila

Predsedstvena poročila so nekakšna tradicija zbornice, to je dobro, in je prav, če predsedstvena poročila vsebujejo sistematično poročilo o razvoju našega gospodarstva, tega pa je v pričujočem poročilu premalo, ker je predvsem programatski govor g. predsednika.

Glede prejšnjih poročil pa je mnenja, da je v njih treba paziti, da se ne bodo ponavljale lamentacije in pa protesti, kar je bila slaba stran predsedstvenih poročil. Čemu so nam potrebne lamentacije, ko vemo, da nismo uspeli. Tudi protestov smo se že najedli. Dobri so, če vemo, da z njimi kaj dosežemo. Če je pa drugače, dela vsak protest vtis neresnosti in zadrege. S protesti ne bomo prišli daleč, ampak s pametno gospodarsko taktiko.

Vedno je treba misliti na to, a čim manj govoriti. Pri zaščiti slovenskega gospodarstva se držimo tega načela. S prevelikim poudarjanjem tega, kjer niso dane potrebe, ne bomo nič dosegli, ampak samo izzvali reakcijo.

Smatram za potrebno razčistiti te pojme, ker smo morda Slovenci napravili največ napak, ko smo splošne narodne pojme pustili nerazčiščene na kulturnem in političnem polju, pa ni treba te napake storiti tudi na gospodarskem polju. Ne smemo imeti malikov, katerih se ne sme nihče dotakniti. Vsem nam je slovensko gospodarstvo sveta stvar, ne samo pridobitnim stanovom, ampak tudi delavcu in kmetu in vsem tistim, ki delajo zunaj na terenu. Ti nikoli ne govorijo, ampak samo delajo. Gospodarski vrhovi naj vodijo o tem račun, da je to krilatice, ki je zelo dobra za ploskanje, ki nam pa postane lahko zelo nevarna, če se porablja takrat, kadar to ni na mestu. Slovensko gospodarstvo je bistvena sestavina slovenske narodne skupnosti in je njen glavni stebel, ki pa ni za to tu, da bi vsak popal nanj plakate, ampak je za to tu, da se nanj opro tisti, ki delajo po že navedenem pregovoru: Čimveč delati, tem manj pa o tem govoriti!

G. Avseneka je za njegova izvajanja zbornica nagradila z velikim odobravanjem.

Predlogi g. Avseneka

Nato govori g. Ivan Avsenek, ki kritizira zlasti sestavo proračuna. Predvsem je tu velika postavka, ki obsega skoro 40% vsega proračuna to so ožji osebni izdatki v znesku 1.371.625 din. To veliko postavko je treba detajlirati, ker drugače pridemo v neprijeten položaj, če nam to kdo očita. Potrebno je kot v državnem proračunu to postavko napraviti pregledno. Tu je treba posnemati državni proračun in dati podrobnosti, ne da bi seveda navajali imena posameznih uradnikov. Saj je to podobno izvršeno tudi v državnem proračunu, kjer je nad 200.000 uradnikov, pa se vendar ve, koliko znašajo njih prejemki. Primerja postavko 40% z državnim proračunom in pravi, da bi čudno izgledalo, če bi finančni minister navedel kar 4 milijarde din izdatkov brez podrobnosti za osebne izdatke. Poleg tega pa gospodarski ljudje večkrat kritizirajo državni proračun, sami v svojih proračunih pa nimajo dovolj jasnosti.

Druga nejasna točka je zakoniti prispevek zbornice v pokojninski sklad zborničnih vpokojencev. To je pokojninsko zavarovanje, sklad je samostojna pravna oseba in ima velike obveznosti. Njegov vtis je, da je sklad v zavarovalnotehničnem oziru globoko pasiven. Zato bi bilo prav, da se poda jasna slika o temu skladu, koliko znašajo njegove obveznosti in aktiva.

Nadaljna opazka se nanaša na postavko v kritju, ki navaja med dohodki blagajniški presežek. To se mu zdi arhaično in pozivlja finančni odbor, naj to popravi.

Končno predlaga, da naj se smejo stvarni izdatki vršiti samo v sporazumu z finančnim odborom in da se v prihodnji zbornični proračun vnese podoben pregled osebnih izdatkov.

G. Anton Fazarinc omenja, da je bila obljubljena članom finančnega odbora specifikacija osebnih izdatkov, da pa tega še niso dobili.

G. Jelačin odgovarja na pripombe predgovornikov in pravi, da je možno znižati prejemke v okvirju draginskih doklad, ki znašajo okoli eno tretjino prejemkov. Je pa to delikatno vprašanje in je osebno za to, da se plače ne znižujejo, ker hoče imeti kot v trgovini dobrih sodelavcev, katere se da pridobiti le s primernimi in dobrimi plačili. Tudi g. Kavčič je mnenja, da je treba to vprašanje urediti, vendar ima tudi pomisleke proti prehitremu reševanju tega kompliciranega vprašanja. Stvar se da urediti v okvirju zborničnega predsedstva ali finančnega odbora. Dalje ugotavlja g. Kavčič, da je vprašanje plač že bilo predmet razprav predsedstvenih sej, ki pa so bile sklicane zelo redko (tu mu upada g. Jelačin, češ da so bile pogoste, kar zopet pobija g. Kavčič in pride do prerakanja, ker pravi g. Kavčič, da naj bo predsednik v resnici samo predsednik, ne pa diktator, kateremu se mora vse pokoriti in da mora predsednik sodelovati stalno z vsem ostalim predsedstvom).

G. Jakob Zadravec predlaga kot g. Rojnik, da se naj preštudira vprašanje revizije plač kakor tudi stanje pokojninskega sklada.

Po pojasnitih g. Mohoriča glede sestave proračuna, za katerega sprejema konstruktivne predloge g. Avseneka in glede zborničnega pokojninskega sklada, je bil dan proračun na glasovanje ter je bil sprejet.

Samostojni predlogi

G. Igljič predlaga, naj se omogoči večja udeležba obrtnikov pri javnih licitacijah in porazdelitev večjih del na večje število obrtnikov. Nadalje zahteva ukinitve predložitve potrdil o plačanih davkih pri licitacijah.

G. Urbas se zavzema za zgradbo velike obrtnonadaljevalne šole v Ljubljani. G. Cufar predlaga reformo obrtnonadaljevalnega šolstva, za kar sta dala dobre nasvete tudi g. podpredsednik Ogrin, in g. Sojč, nadalje predlaga akcijo za ustanovitev poštne urada pri Sv. Križu pri Jesenicah. G. Miro Peterlin predlaga reformo obdavčenja zgradarine za hotele itd. Podobno so tudi drugi člani gostinskega odseka predlagali razne davčne akcije.

Revizija štatuta

G. Kavka predlaga, da se naj čimprej spremeni statut in poslovnik zbornice, v kolikor so bili izpremenjeni v zadnjih časih v škodo avtonomnega poslovanja v odsekih in zbornici, ker je treba sestaviti nove statute in poslovnik v tem smislu, da bodo bolj širokogrudni in omogočali pozitivno delo zlasti v obrtnem odseku.

Stališče gostilničarjev

G. Majcen je prečital daljšo izjavo v imenu gostinskega odseka, v kateri protestira proti temu, da je bila protestu gostilničarjev dana osebna nota. Tudi je g. predsednik Jelačin rabil popolnoma neparlamentarne izraze glede gostilničarjev, ki ne spadajo na tako visoko mesto in naj v bodoče izostanejo taki izpadi. Kar tiče pojasnitve g. Jelačina glede ustanovitve gostinskega odseka, je znano, da so druge zbornice že davno prej imele gostinske odseke. Dalje konstatira g. Majcen, da so zašli člani gostinskega odseka v mučen položaj v zbornici radi tega in drugih stvari. Končno žele gostilničarji, da naj postane zbornica izključno le torišče gospodarskega dela!

G. Maks Cukala podčrtava potrebo čimvečje avtonomije posameznih odsekov.

Za skupne zbornice

Za povečanje avtonomije obrtnega odseka

Nato je ponovno govoril g. Kavka. Omenil je najprej historijat borbe za zbornični sestav, nato pa izjavil, da so obrtniki za to, da ostanejo v skupni zbornici, toda zahtevajo najširšo samoupravo svojega odseka. Na pripombe, da je razdiralec slovenskega gospodarstva, je odgovoril, da kaj takega o njem ni mogoče trditi in da upoštevajo, da nosijo tudi drugi stanovi velika breme na za zbornico, toda tem stanovom je breme lažje kot obrtnikom, in zavedajo naj se, da storijo svojo dolžnost, ko pomagajo obrtnemu stanu, ki je neobhodno potreben državi in narodnemu gospodarstvu.

Likvidnost naših denarnih zavodov

G. Hrastelj je načel dve zelo važni vprašanja: vprašanje likvidacije kmečkih dolgov, zaradi katerih preti nevarnost našemu zadružništvu. Tu je treba podvzeti vse, da se prepreči katastrofa. Na vsak način se mora upostaviti, če že ne gre drugače rešiti vprašanja kmečkih dolgov, likvidnost naših denarnih zavodov. Nato je govoril o perečem vprašanju našega izvoza sadja, za kar se morajo že sedaj pred glavno sezono pripraviti.

G. Fazarinc predlaga akcijo za postavitev avtomatske telefonske centrale v Celju, ki je nujno potrebna. G. dr. Koc mu je odgovoril, da mu je poštni minister dr. Kaludjerčič obljubil, da pride Celje že z novim proračunskim letom na vrsto in da bo prvo dobilo avtomatsko telefonsko centralo.

S tem je bil dnevni red seje izčrpan in je bila ob tričetrt na 2 seja zaključena.

★

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini trdnje Drago Franz, specialna trgovina z barvami in vzorci v Ljubljani, Stari trg 17. Poravnalni sodnik Jurij Gregorc. Poravnalni upravitelj dr. A. Drušković, odvetnik v Ljubljani. Prijava terjatev do 12. februarja. Poravnalni narok 20. februarja ob 8.30. Ponuja 60% kvoto, plačljivo v poldrugem letu po pravomočnosti poravnave.

Borza

Denar

Dne 8. januarja.

V zasebnem kliringu je ostal angleške funt v Ljubljani neizpremenjen na 238 denar, v Zagrebu na 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je ostal v Ljubljani neizpremenjen na 8,17—8,27, v Zagrebu pa je popustil na 8,1250—8,2250.

Grški boni so beležili v Zagrebu 30,65—31,85. Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 12,72—12,92, v Zagrebu na 12,65—12,85, za sredo jan. so beležili v Zagrebu 12,6250—12,8250, za konec januarja 12,7250 blago, za sredo januarja 12,6250—12,8250, za konec februarja pa 12,64—12,84.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2375,66—2390,26
Berlin 100 mark	1743,52—1757,40
Bruselj 100 belg.	731,20—736,26
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	212,71—214,77
Newyork 100 dolarjev	4306,00—4342,32
Pariz 100 frankov	202,54—203,08
Praga 100 kron	151,93—153,04
Trst 100 lir	227,70—230,78

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 2.032.000 din.

Curih. — Belgrad 10. Pariz 20.3325, London 21.38, Newyork 435.25, Bruselj 73.40, Milan 22.93, Amsterdam 238.30, Berlin 175.05, Dunaj 79.50—(81.25), Stockholm 110.25, Oslo 107.45, Kopenhagen 96.45, Praga 15.25, Varšava 82.25, Budimpešta 85.75, Atene 8.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.425, Buenos Aires 1.3225.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 85—88, agrarji 49.50—51, vojna škoda promptna 376—377, begliške obveznice 68.50—69.50, 8% Blerovo posojilo 86.50—87.50, 7% Blerovo posojilo 76.50—77.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 91—93, Trboveljska 210—225.

Zagreb, državni papirji: agrarji 50—51, voj. škoda promptna 377—378 (377.78), begliške obveznice 69.25—69.50, dalm. agrarji 67 denar, 8% Blerovo posojilo 86.25—87.7% Blerovo posojilo 76.25—77.7% slab. pos. 83—85.50. — Delnice: Narodna banka 7000—7150, Priv. agrarna banka 193—195 (193, 195), Trboveljska 215—225, Gutm. 48—55, Našice 410 denar, Danica 40 bl., Osj. livarne 160 bl., Osj. sladk. tov. 182—163 (155, 162), Vol. Bečkerek 700—850, Dubrovačka 270 denar, Oceania 230 denar, Jad. plovidba 360 den.

Bojni odmevi v Abesiniji

V poslednjih tednih je prišlo več vojnih poročil iz Afrike ko sploh kdaj, odkar se je končala prava abesinska vojna. Težkoče nalog, ki jih je bilo še treba rešiti, so se spet iznova pokazale. Čeprav so sedanji bojni pohodi bolj podobni kolonijskim vojnem iz prejšnjih časov, vendar je treba tudi nanje gledati z resnobo. O zemlje je takšno, da pomaga nasprotniku, ki ga je še vedno

kakih 1000 mož. Baje so dobro oboroženi, imajo strojne puške in celo topove. Tako se je morala Italija spet oprijeti letal — nekaj zato, da ostrasi nasprotnika, nekaj zato, da pomaga krajem, ki jim uporniki ne dajo miru. Italijani ravnaajo tako, da z vseh strani seganjajo sovražnike skupaj v nekakšen kot, da jih tako dobe v klešče, ki se iz njih ne more nihče več rešiti. Take klešče so črte od Addis Abebe proti meji Sudana in od Negelija proti severu in zahodu.

Ob koncu deževne dobe so Italijani dobili celo Uollego v roke. Vojaški polki in oddelki letalcev odhajajo iz Gondorja in Addis Abebe in so že zavzeli ozemlje ob meji Sudana. Toda dalje na jugu, pri zavzetju Džimne, so morali nastopiti bombniki, da so se uporniki brez boja vdali.

Zdaj se je posrečilo premagati mogočnega Imruja, ki je bil pod Hajle Selasijem poveljnik velike armade in je ob koncu deževne vojne imel zbranih 15.000 mož; bil je najmočnejši nasprotnik. Imru se je umaknil pritisku kolon, ki so prišle s severa (iz Lekemija) in z vzhoda (iz Džimne) in se je postavil ob reki Gogeb, ki jo je moči le na nekaterih krajih prebrest, nasproti laškim kolonom, ki so ga začele obkrožati z vseh strani. Dozdeva se, da se je Imru vdal, saj so njegovi vojaški izročili že 2100 pušk; brez dvoma nima ras Imru nič več svojih 15.000 mož; mimo tega so nasprotniki tudi prestrašeni radi krepkega nastopanja italijanskih kolon. Likvidacija z vsemi temi uporniki je le še vprašanje časa.

Prejšnji mesec, krog božiča, so dosegli italijanske čete Gambelo. Ta je sicer 100 km oddaljena od sudanske meje, je pa tu carinska postaja sudansko-abesinskih trgovinskih potov. Na podlagi nekakega sporazuma iz leta 1902 si je Anglija v imenu sudanske vlade prisvojila krog 400 hektarjev zemlje. Zavzetje Gambela je torej važnega pomena — deloma zato, ker je dosežena meja, deloma pa zato, ker je zdaj odprto vprašanje, ali se bo sporazum glede ozemlja krog Gambela obnovil med Italijo in sudansko vlado — ali se ne bo.

Medtem so Lahit tudi že »očistili« okolico Harrarja, kjer so se že odnekad potikale roparske tolpe. Treh abesinskih poglavarjev na jugu in dveh na severu Addis Abebe, ki so v začetku deževne dobe imeli več tisoč mož, še ni bilo moči podjarmiti, vendar so tako obkoljeni, da se bodo sami v sebi raztopili in ne bo šlo drugače, ko da se bodo morali vdati.

Odkar se je končala vojna, niso Italijani objavljali svojih izgub. A po zadnjih poročilih je spoznati, da je vse to »očiščenje« vendarle tudi klanje. Italijani so utrpeli kakih 100 mož, med njimi veliko častnikov. A več vojakov, kakor jih pade v bitkah, poberejo zastrupljene rane in razne afriške bolezni.

Nespamet in junaštvo Dva mlada turista tik pred smrtjo

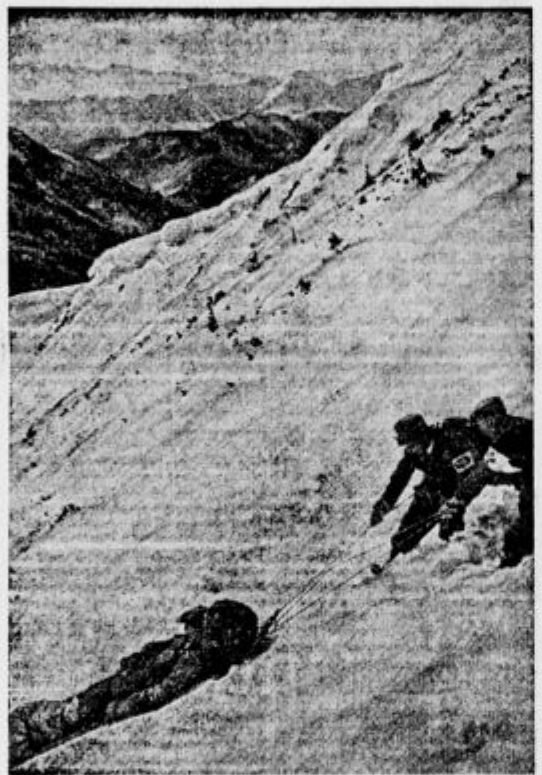
Vsa Evropa se je te dni razburila radi dveh monakovskih turistov, bratov Frey. Več dni sta se v stenah gore Watzmana pri Berchtesgaden, v silnem snežnem meteu in hudem mrazu borila s smrtjo. Četa za četo reševalnih ekspediciij se je odpravljala v strašnem vremenu iskati oba mladoltna turista, celo z letalom so ju iskali. Do 7. januarja — je bilo vsako poizvedovanje zaman. Zdaj so ju našli 150 metrov pod južnim vrhom Watzmanna. Oba brata sta živela, dasi je divjal vse te dneve besen vihar in snežni metej v silnih, strmih pečinah, kjer sta brata več dni medlevala med življenjem in smrtjo.

Seveda pišejo nemški listi tudi o človeški strani tega pohoda na goro. Neki izvežbani vodnik turistov v najhujše gore, pravi: »Mislim, da ima vsa ta zadeva dve plati. Seveda je nespametno lotiti se kake težke naloge, če nisi o njej niti malo poučen. Navzlic temu je razveseljivo, da ima mladina toliko junaškega duha, da se loti najtežavnih nalog.

Pokus obeh mladoletnikov Freyev je alpinistično norost in nespamet. Drugo plat te zadeve pa je presojati po tem, kako je mladina željna pustolovščin. Vsi resni hribolazci in večina starejših opazovalcev turisticke bodo obsojali početje obeh fantov. Brezvestno je spravljati v smrtno nevarnost svoje življenje in življenje svojega tovariša.

Oba mlada turista sta še mladoletna, vendar so se starejši turisti izrazili, da sta oba jako izvežbana hribolazca. Spretno sta izrabila svoja mlada leta in sta se veliko naučila, česar se drugi naučijo šele v zreli dobi. Človek mora biti sam mlad, če hoče razumeti, kako se hočejo mlade sile v človeku razmahniti in kakorkoli že udeleževati. Drznost in hotenje po udeleževanju je prisililo oba mladenci, da sta se upala na tako, smrtno nevarno pot. Nedostajalo jima pa je čuta za odgovornost in presojo pameti. Drznost, lahkomišenost, strastno hotenje po udeleževanju in pomikanje čuta za odgovornost: vse to pa je tudi podlaga za nevarno pot mladih ljudi, da se ne izcimijo iz njih sama gola pustolovščina, ki kmalu zavede na pot — zločinstva.

Brez dvoma sta oba mlada turista že čez mero kaznovana za svojo drzno nespamet, saj sta se več dni in noči borila s smrtjo sredi pečin, mraza in

Turisti med življenjem in smrtjo. O priliki nespametnega pohoda obeh mladoletnih Monakovčanov na goro Watzmann pri Berchtesgaden.

snežnih viharjev. Brez dvoma je tudi, da nista preslišala nujnega opomina vesti, kam zavede človeka nespametno junaštvo, — kar bodi opomin vsem mladim turistom, ki tolikrat najdejo smrt v gorah.

Abesinski poglavarji priznavajo italijansko vlado, ko so si jih Italijani na pohodu v Gambelo podvrgli.

»Oče, iz česa je bil pa prvi zvočnik na svetu narejen?«
»Iz rebra, sin moj!«

Ječa med oblaki ali »najvišja ječa na svetu« je ta ječa v okraju Miami v Ameriki. V 18. nadstropju je mestna kaznilnica, v še višjih nadstropjih pa je okrajna. Z oken je krasen razgled po okolici, toda med svobodo in ječo je trdno železno omrežje in 19. nadstropij, ki jih ne more nihče preskočiti.

Koliko je star denar?

Že 2500 let leži na cesti. V tej dolgi dobi so ga pa le nekateri ljudje pobrali. Eden izmed teh je bil Solon; mogoče ga zato prištevajo k sedmim svetovnim modrijanom? Ko je imel 45 let, je s preprostim znižanjem denarne teže zmanjšal dolgove svojih sodržavljanov za 30 odstotkov. — Krez, ki ga tudi pozna ves svet, je odpravil denar, ki so ga od l. 600 pred Kr. nakovali Jonijci in ki se je kotil po trgovskih cestah starega sveta in je v kraljestvu Lidiji uvedel prvi denar z državnim pečatom. Ali je bil že prej ali pozneje oni bogati Krez, pa poročila ne povedo. Bodi tako ali tako, — Perziji so ga ujeli, a ga obdali s častmi, ko jim je razodel skrivnost državnega kovanja denarja, tako da so mogli Perziji s svojim državnim denarjem — z darejki — plačati svoje vojske. In Polikrat, tiran z otoka Samosa, ki je koval novce z levim skalpom in je vrh svojega gradu premišljal, kako bi čul svoje bogastvo? Tudi ta je vedel, kako je treba denar pobirati na cesti. Ti zgledi so iz 6. stoletja pred Kristusom, prej so barantali s sužnji, z voli, ovcami. Suženj je veljal štiri vole; vol 100 ovac itd. Zato niso potrebovali najstarejši narodi, ko Asirci, Babilonci, Egipčani — nobenega denarja. Čudno je, da je bil denar Grčije, ko je vladalo mesto Atene v 5. stoletju pred Kr., samo iz srebra. Čigar vrednost in teža so vsilili staremu svetu. Le v najhujši sili so bili Atenci prisiljeni, da so si nakovali denar iz zlata iz svojih zakladov v Delhiju, da so se še obdržali na vladi, čeprav jih je kmalu nato premagala Sparta.

Ker je imela rimska država v 3. stoletju pred Kristusom samo bronast denar, je vprav to dokaz, kako je bila mogočna, da so tak denar priznale druge vladavine. Toda vprav radi svojega zlatega denarja so imeli Perziji uspehe v Mali Aziji. Proti njim niso Jonijci s svojimi »elektronami«, novci iz zlitine 50 odst. zlata in srebra, ničesar zmogli, ko so se uprli Perzijcem Zlato z otoka Thasosa je donajalo Filipu Macedonskemu krog 800 milijonov dinarjev na leto in še oblast nad Grčijo. Njegov sin Aleksander Veliki si je dal iz osrčja Perzije, iz Ekbatane, prineseti krog deset milijonov zlata (po sedanji ceni), da je uveljavil svojo svetovno nadoblast.

Umazan pa je bil denar zmeraj, ker ga je bilo treba pobrati s ceste, a grški in italški novci krog leta 400 pred Kr. so bili tako lepi v risbi in kovanju, da ni svet imel nikoli več lepših. Čez mero vitka postava na kvadrigr, ki jo vlečejo najplemenitejši konji, je kot risba na sirakuški »mirovni deka-drahmi« dovršena lepota. Na drugi strani novca je preprosta glava Nike, ki pleše četvero delfinov krog nej: take lepote ni več najti v dolgi zgodovini kovanega denarja. Kako pa so dolgočasni novci rimskih cesarjev, kako grda je podoba Nerona na denarju!

Koščene drsalke

(Pračlovek na drsalkah.)

V nekem nemškem muzeju je videti koščene drsalke, ki jih je leta 1887 naredil neki starček in sicer natančno tako, kakršnih se je spominjal iz svojih otroških let. Te drsalke sestojijo iz ovčje čeljusti, ki je vdolana v les in ima zanko iz jermena. Prav do 19. stoletja so se drsalci drsali s takimi drsalkami, po nekaterih krajih so jih celo še nedavno uporabljali.

Različne številne najdbe dokazujejo, da so imeli ljudje že v prazgodovinski dobi drsalke. Izdelovali so jih tako, da so razpolovili kost —

»Kaj ste pa tako navdušeni nad to vodo: Ali ste slikar?«
»Oh, nel Mlekarno imam!«

Poslanica brez poslaništva. Mme. Palencia, poslanka boljševiške Španije odhaja v stockholmsko kraljevo palačo, da izroči poverljive listine svoje rdeče vlade.

piščali — ovac, goveda ali konj, jo po eni strani ugradili in jo z jermeni, ki so jih potegnili skozi luknje, pritrdili na noge. Take drsalke so bile dolge po 30 cm. Mnogo so jih izkopali blizu Berlina, v Svici, na Sedmograškem in v Angliji. Seveda so take drsalke poznali po vseh severnih krajih, kjer so jih imenovali »ekidi«. Drsalci so se z njimi tako, da so se porivali s palicami, slično, kakor se smučarji.

Svedi pravijo koščeni drsalkam »is-läggor«, kar pomeni toliko kot »ledeno bedro«. Beseda je v zvezi z grško ischion — kost v kolku (primerjaj bolezen ischias, trganje v kolku ali bedru) Piščali bedro kost, kost v kolku so splošno imenovali ledeno kost, ker so že iz prazgodovinske dobe izdelovali iz njih drsalke.

»Peljite se vendar, saj ne morete nikamor!«
»Ne smem. Zdravnik mi je priporočil gibanje!«

Solski nadzornik pride v razred prav tedaj, ko je Peter vprašan. Na učiteljevo vprašanje odgovori:
»Jaz je...«
»Stoj!« ga prekine nadzornik, »to ni pravilno! Reči moraš: Jaz sem. Torej dalje!«
Peter ponovi: »Jaz je...«
»Ali ti nisem rekel, da moraš reči, jaz sem?!«
»Jaz... je...« ponovi Peter še enkrat. Strogi gospod ga nahruli: »Če ne boš takoj rekel, jaz sem, boš tri ure zaprt!«
Peter zajecja: »Jaz sem osebni zaimek.«

V gostilni. Gost: »Prosim kozarec mleka!« Natak: »Kaj? Kozarec mleka? Ali bi radi tudi vlakec za igranje?«

Gledališče in koncerti

Jauna konservatorijska produkcija — Češka glasba

Prva letošnja produkcija gojencev našega konservatorija je bila resna in zelo lepo pripravljena prireditev, ki je pokazala smiselno in stvarno urejeno delo. Spored izvedenih skladb je bil enoten, a je bil istočasno tudi kvaliteten izbor in izveden. Prikazani so bili v okviru dane možnosti glavni tvorci češke glasbene umetnosti, predvsem starejših in le deloma mlajših smeri: Smetana, Dvořák, Novak, Suk, Šin, Křička, Hába, Vycpálek, Vornáček ter kot predstavniki še prednacionalne (klasične) češke umetnosti Benda. — Med temi umetninami pa so bili samospeli s klavirjem, klavirske skladbe ter skupinsko instrumentalne skladbe (trio, godalni orkester), ki so jih izvedli gojenci različnih šol in strok.

Samospelje je izvedlo pet mladih solistov. — Med njimi je sopranistka Pavlovičeva pokazala smisel za lepo petje, ki mu je opora sočen, a v višini ne še prav svobodno glas; sopranistka Polajnarjeva svoje že označene pevске odlike lepo razvija, vendar se zdi, da počiva v glasu še marsikaj nerazvitih vrednot; lepo se uvaža v privlačno solistično prednašanje tudi sopr. Kolarjeva; sopran Novakove Anice je sam po sebi prikupen, v petje treba le več znanosti — pa manj vibracije, ki je za čistost tona vedno nevarna. Basist Lupaš preseneča s svojo polno in sočno glasovno barvo in njegovo prednašanje ima vsebinsko oporo. Bolj od nastavljanja v maski pa naj bi se od svojega mojstra učil in od njega prevzemal plemenito kantilensko melodično oblikovanje, s čemer bo k

lepoti svojega petja zelo veliko doprinesel. — Klavirske solistične skladbe so podali trije pianisti. Prvič smo čuli Edito Logarjevo in nam je iz njene igre zaživel pravi muzikalni smisel in dober občutek za zvočno niansiranje; v podajanju Marte Osterčeve, koje pianistične odlike so nam že itak poznane, se je tokrat javila resnoba poglobitve in se s podrobno tonsko izdelavo spojila v pravo umetniško prednašanje. Bojan Adamič je v svoji klavirski igri dosegel že lepo stopnjo umetništva in zmogel dati svojemu prednašanju mnogo življenja, kot v danem primeru predvsem v ritmiki in agogiki; le vsebinsko ozadje je še vse nemirno, dasi že prav zasluţeno. — Trio, ki so ga sestavljali Kajetan Burger (1. violina), Ladislav Marin (2. violina) in Bojan Adamič (klavir), je vzpostavil v svojem izvajanju pristne poteze komorne igre in je izvedel skladbo muzikalno strogo pretehtano ter stilnim potezom umetnine odgovarjajoče; temu so mnogo pripomogle tudi odlike posameznih izvajalcev. Končno je v dirigentski funkciji nastopil Uroš Prevorsek, kateremu je orkester (konservatorija in Glasbene Matice) zvenel dovolj ubrano ter se poglobljaj deloma že v detaljno oblikovanje, kar je priznati no za mladega dirigenta, ki vodi sicer za enkrat še povsem iz trenutnega razpoloţenja in zato v večjih delih še ne vzdrţi celotne napetosti, pa bo to mogel doseči, ko bo prav dozorel sam in njegovo delo.

Produkcija je bila privlačna prireditev ter po resnihi izvedbe enako kot po dosledno izbranem sporedu (v čemer stoji naš zavod pred marsikaterim tudi priznanim zavodom), vse hvale vredna.

V. U.

Pojasnjene vlom v vilo dr. Čampe

Nevaren vlomilec prijel

Ljubljana, 8. jan.

Pred dvema dnevoma smo priobčili vest o aretaciji nekaterih nevarnih vlomilcev in med temi tudi o aretaciji znanega tatu Antona Srnčnika iz Mengša. Srnčnik je bil do sedaj že desetkrat kaznovan. Izpuščen je sicer za ključavničarskega pomočnika, toda svojega poklica ne izvršuje ter trdi, da je brezposeln. Sicer pa dela tako in tako ne išče ter se raje preživlja s tatvinami, drugače ga pa preživljajo jetnišnice in kaznilnice. Kljub temu, da je star komaj 31 let, je na policiji in na sodišču znan kot »stara firma« ali »teška riba« ali težak kanonec, kakor pravijo kriminalni izvedenci takim vlomilec in tatovom. Srnčnik, ki je imel že nešteto sporov s ljubljansko policijo, je pred meseci doţivel v Ljubljani neprijetno zadevico.

Dne 20. avgusta ponoči se je sprehajal po Resljevi cesti in ugal, kam bi vlomil. Na piki je imel nekaj stanovanj na tej cesti. Čutil se je skoraj varnega. Toda na njegovo smolo je prišel po Resljevi cesti v nočnih jutranjih urah straţnik Ivan Grane. Ta je takoj spoznal Srnčnika in takoj vedel, kaj poklicni tat namerava. Hotel ga je aretirati. Toda Srnčnik ni moţ za to, da bi kar tako popustil ter se je straţniku krepko postavil v bran. Udaril je straţnika s ključem po roki in ga laţje ranil, potem ga je hotel udariti še po obrazu. Straţnik je odskočil ter ustrelil s samokresom proti nogam tatu. Srnčnik je hotel pobegniti, toda bil je ranjen v desno nogo ter ga je straţnik kaj hitro ujel. Srnčnika so pripeljali v bolnišnico, kjer se je kmalu izizil, nakar ga je policija oddala sodišču. Tam je prejel Srnčnik svojo deseto kazen. Nekoliko pa Srnčnik še vedno šepa, kar mu tudi onemogoča, da bi svoje vlomilske in tatinske pustolovštine izvajal s tisto eleganco, ki je ljudem njegovega značaja tako zaţeljena.

Ko so pred dnevi Srnčnika aretirali, so našli pri njem lepe modne hlače in pa krassen krznen ženski jopič. Srnčnik seveda ni hotel na policiji povedati, kje je to ukradel. Ni pa računal s časopisjem, enako kakor tudi njegovi nasprotniki večkrat nečisto računati. Na prošnjo policije smo objavili opis krznenege plašča in modnih hlač. Naše poročilo v »Slovenec« je bral tudi ljubljanski odvetnik dr. Lojze Campa. Ta je dejal svoji ženi, ge. Slavi: »Ti pogledaj, ali ni ta suknjič, o katerem piše »Slovenec«, morda tvoj?«

Dr. Campa in njegova gospa imata namreč vilo v Podgori pri Dolu niţe Ljubljane. V to vilo je bilo v noči od starega na novo leto vlomljeno, nihče pa si ni znal pojasniti vloma. Tedaj neznan vlomilec so odnesli vse polno blaga za več tisoč dinarjev.

Ga. Slava Campova je takoj, ko je prebrala naše poročilo, prišla na policijo in tam seveda ugotovila, da je krzneni suknjič res njen. Hlače pa so bile seveda od njenega moţa.

Gospa je policiji natančno povedala, kaj so ji vlomilci odnesli iz njene vile. Poleg suknjiča in hlač je policija našla tudi žensko kolo, ki je bilo ukradeno pri tem vlovu. Srnčnik je priznal namreč, da je to kolo skril v gramozni jami pri Tomčevem. Toda seznam ukradenih predmetov je še mnogo bolj obširen, samo policija ne ve, kam

Celje

c V 15 letih prvič! Na praznik sv. Treh kraljev dopoldne se je vršil v mali dvorani ob izredno veliki udeleţbi članstva redni letni občni zbor invalidske organizacije v Celju. Organizacija invalidov je poslala vabilo tudi celjskemu županu, naj pošlje na občni zbor svojega zastopnika. Župan g. Mihelič se je pa udeleţil občnega zbora invalidov sam in je to tudi utemeljil, ko se je zahvalil za pozdravne besede predsednika g. Orla. Predsednik g. major Orel je izjavil, da obstoja v Celju invalidska organizacija že 15 let, da se je pa zgodiло letos prvič, da je njeno zborovanje s svojo navzočnostjo osebno počastil tudi celjski župan. K poteku občnega zbora moramo poročati, da je organizacija tudi v preteklem poslovnem letu pod predsedstvom majorja Orla storila vse, kar je bilo v njeni moči za pravice svojih članov — vojnih žrtiev. Pri volitvah je bil izvoljen v glavnem stari odbor z majorjem g. Orlom na čelu. Z občnega zbora je bila odposlana tudi resolucija ministru za socialno politiko g. Cvetkoviču, v kateri zborovalci zahtevajo, naj se sprejme tako invalidski zakon, kakor to zahtevajo interesi vojnih žrtiev.

c Iz delovanja Krajevne protituberkulozne lige v Celju. V ponedeljek 18. t. m. bo priredila tukajšnja protituberkulozna liga v Celju na meščanski šoli predavanje o temi: »Moderna medicina v borbi proti tuberkulozi. Predavanje bo z demonstracijami slik. Predaval bo g. dr. Neubauer Robert, primarij zdravilišča na Golniku.

c Kino Metropol. Danes ob 18.15, 20.30 »Osamljeno srce« — Ave Maria. Poje slavni tenor Benjamin Gigli. Ob 16. matineja »Lili« (Franciška Gaal).

c Umrla je v visoki starosti 82 let na Bregu 19 zasebnica Dolenc Elizabeta; v bolnišnici pa je umrla Smid Neţa, 58 letna zasebnica iz Dresinje vasi. N. v. m. p.

c Vseučiliški profesor g. dr. A. Gosar nam bo na prosvetnem večeru v ponedeljek 11. januarja razvijal potek in idejne osnove francoske in boljševiške revolucije.

Ptuj

Ptujski sejmi. Konjski in goveji sejmi, ki je bil v torek, dne 5. t. m., je bil dobro zaloţen in tudi kupčija je bila živahna. Prignali so 58 volov, 252 krav, 9 bikov, 33 juncev, 74 telic, 5 telet in 158 konj; skupaj 589 glav živine. Od teh so prodali 244 komadov. — Cene goveji živini so od zadnjega sejma nekoliko poskočile in so bile naslednje: voli 3.25—4.50 din, krave 1.80—4 din, bik 3.75—4.40 din, junci 3.25—4 din, telice 3.70—4.50 din, teleta 5.50 za kg ţive teţe; konje so prodajali po kakovosti od 500—4.000, ţrebeta pa od 1.000—2.000 din. Dva vagona konj so prodali na Dunaj.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 11. januarja ob 20: Kadar se utrga oblač. Gosposvane »Narodna godališča« iz Maribora. c Podružnica sodelarskega in vrtnarskega društva v Celju ima redni letni občni zbor v ponedeljek 10. januarja ob pol devetih zjutraj v telovadnici okoliške šole. Predavanje.

Sport

Table tenis turnir

Ljubljana, 7. jan.

Sinoči se je vršil v dvorani Trgovskega doma table-tenis turnir večjega kova, ki ga je priredila Ilirija in na katerem je poleg prireditelja še sodeloval Hermes in Českoslovaški table-tenis klub iz Beograda. Zmagal je sicer tesno, a vendar za sluzeno Hermes, ki je že delj časa najresnejši tekmeec in najnevarnejši konkurent Ilirije. Za ta sport vlada pri nas vedno večje zanimanje, kar je pokazala tudi udeleţba občinstva na večer Sv. treh Kraljev.

Najpreje sta pomerila svoje moţi

Hermes in OTK (Belgrad).

Hermesani so nastopili v postavi: Marinko, Kosmina in Puterle, dođim so zastopali belgrajske Čehe Vrţele, Streleky in Peterfy. Zmagal je po ostri borbi Hermes s tesnim rezultatom 5:4. Največje zanimanje je seveda vladalo za nastop starih rivalov.

Hermesa in Ilirije.

Hermes je nastopil v postavi Marinko — Kosmina, Ilirija pa je poslala v borbo Weisbacherja in Lazarja. Kosmina je premagal Lazarja brez posebnih težav, izredno zanimiva pa je bila borba med Marinkom in Weisbacherjem, katero je prvi izvajal v svojo korist z rezultatom: 23:25, 21:19, 21:17. Tekma dvojic je dala ta-le rezultat: 21:18 in 21:67 za Ilirijo, stanje pa je bilo 2:1 za Hermesa. Marinko pa je z zmago nad Lazarjem (21:19, 21:16) odločil zmago v prid svojemu klubu. Za konec sta nastopila še

Ilirija in Češki klub (Belgrad).

Slednjega je Ilirija z gotovostjo premagala s 5:0.

Razpis

smuškega teka za prvenstvo Akademskoga športnega kluba

Akademski športni klub priredil dne 28. januarja 1937 ob prireditvi in v okviru prvenstva jugoslovanskih univerz v tekmu teka za klubsko prvenstvo v teknu na 12 km. Tekme v teknu voljajo kot specialna panoga in kot prvi del klubske kombinacije (tek, slalom, smuč). Pravico tekovanja v konkurenci imajo redni člani in člani — starišine Akademskoga športnega kluba. Tekme se vrše po pravilih in pravilnikih JZSZ. Prijavitelj se je treba najpozneje do 28. januarja 1937 ob 12. uri prijaviti na tekmo. Tekma se vrše v četrtak, dne 28. januarja 1937 na Ra. klubi ob 11 predpolno. Proga bo dolga 12 km in bo imela pribliţno 120 metrov višinske razlike. Zorbanje startnega vrstnega reda bo v sredo dne 27. januarja ob 20 zvečer v gostilni pri Logarju na Rakitni. Vodstvo tekme bo objavljeno naknadno. Zmagovalci v teknu dobijo naslov »Prvak Akademskoga športnega kluba« v teknu za leto 1937. Morebitna darila bodo razpisana naknadno. Rezultati bodo objavljani na dan tekme ob 15 popoldne na Rakitni v gostilni pri Logarju. Akademski športni klub si pridruţuje pravico za morebitno apenembu tega razpisa. — Akademski športni klub.

SK Ljubljana. Občni zbor kluba bo drevi ob 20 v klubskih prostorih razstavljaje »Zvezdas«.

Pravila nogometne igre

(Nadaljevanje.)

Pravilo 3.

Po odigranem prvem polčasu zamenjata stranki prostore. Odmor traja 5 minut in se sme podaljšati le s pristankom sodnika.

Po doseženem голу pripada početni udarec stranki, ki je gol prejela, po izmenjavi prostorov pa prične igro stranka, ki je ni pričela v prvem polčasu.

Za vsak početni udarec veljajo predpisi § 2. Igralci imajo pravico do 5 minutnega odmora. (Int. Board 15. I. 1906.)

Sodniki morajo upoštevati predpis, da petminutni odmor ne sme biti podaljšan, razen z njihovim privoljenjem, kar se pa sme zgoditi le v izjemnih primerih. (Int. Board 8. XII. 1919.)

Pravilo 4.

V kolikor ta pravila ne določajo drugače, je doseţen gol, čim je žoga prešla s svojim polnim obsegom prečno črto med vratima stebričema in pod prečko, ne da bi bila od igralca nasprotna stranke z roko udarjena, vrţena ali noţena.

V igri je zmagalo moštvo, ki je doseglo več golov. V slučaju, da sta jih dosegli obe stranki enako število ali da niti ena niti druga stranka do konca igre ni dosegla gola, je igra neodločena.

Če se tekoni igre prečka iz kateregakoli vzroka odstrani ali premakne, ima sodnik pravico priznati gol, v kolikor je prepričan, da bi žoga šla pod prečko, če ta ne bi bila odstranjena.

Žoga ostane v igri, ako se odbije od stebriča, prečke, kotne zastavice, sodnika ali stranskega sodnika, pa ne zapusti mej igrišča.

Žoga je izven igre, čim z vsem obsegom preide prečno ali vzdolţno črto, bodisi v zraku, bodisi po tleh. (Int. Board.)

PODROBNA RAZLAGA PRAVILA 3.

Zamenjava prostorov:

Po odigranem prvem polčasu morata stranki zamenjati prostore. Drugi polčas prične s početnim udarcem, ki ga izvede igralec stranke, ki ni igre pričela v prvem polčasu.

Odmor:

Igra se deli v dva polčasa, med katerima imajo igralci pravico do 5 minutnega odmora. V izrednih prilikah dovoli sodnik, da je odmor tudi daljši.

Po doseženem голу:

Po doseženem голу prične igra s početnim udarcem, ki ga izvede stranka, ki je gol prejela.

Navodila za sodnika:

Sodnik naj si točno zapomni, katera stranka je pričela igro v prvem polčasu. V drugem polčasu prične igro vedno druga stranka.

Odmor traja pet minut. Samo v izrednih prilikah naj sodnik dovoli daljši odmor.

PODROBNA RAZLAGA PRAVILA 2.

Doseţen gol:

Čim je žoga v celoti prešla prečno črto v vratih, ne da bi bila pred tem ali med tem prekršena pravila, je doseţen gol.

Žoga ne sme biti niti noţena, niti udarjena ali vrţena v vrata.

Zmaga moštva:

Moštvo, ki je v igri doseglo več golov, je zmagalo. V slučaju, da sta dosegli obe stranki enako število golov, ali da niti ena niti druga stranka do konca igre ni dosegla gola, ostane igra neodločena.

Odstranitev prečke:

Dolţnost sodnika je, da se že pred tekmo pre-

Razpis

drţavnega prvenstva v alpski kombinaciji (smuk in slalom), ki se vrši dne 16. in 17. januarja 1937 v Mrkopolju na področju Zagrebške alpske športne podzveze.

JZSZ razpisuje drţavno prvenstvo v alpski kombinaciji (smuk in slalom) za dneve 16. in 17. januarja 1937 v Mrkopolju. Tekme izvede zagrebška alpska športna podzveza. Tekma v smuku se vrši deljeno na dveh progah in sicer prvi smuk v soboto dne 16. t. m. ob 10 popoldne, drugi smuk pa v nedeljo dne 17. t. m. ob 10 popoldne. Vsi smuki so dolgi pribliţno 300 metrov, proga za smuk dvakrat. Vse proge so v bliţini Mrkopolja. Tekme se po tekmovalnem pravilniku JZSZ, odloţena I. W. O. Pravico do tekovanja imajo vsi pri Zvezd verifikirani tekmovalci. Prijavitelje ni. Klubi morajo tekmovalce prijaviti najkasneje do 14. t. m. do 8 zvečer na zvešnih iskovanjih na naslov: Zagrebška alpska športna podzveza, Gunduličeva ulica 25. Pozneše prijave se ne bodo upštevale. Zveţanje startnih števil, se vrši 15. t. m. v gostilni Strolec v Mrkopolju ob 21 uri. Priproslanimi postane pravak v alpski kombinaciji za leto 1936-37. Razglasitev rezultatov se vrši Mrkopolju. Stanovanje in prehrano bodo dobili tekmovalci po ceni Din 35 dnevno, cena prenočja pa je Din 10. Ravno z postalo in nazaj znaša Din 30 za osebo. Vsi zainteresirani klubi naj javijo čas prihoda v Mrkopolj radi rezerviranja prenočišča in prehrane. V slučaju nepopolnih smešnih razmer bodo tekmovalci pravočasno obveščeni.

Tekmovalci in občinstvo, ki se udeleţi tekme, udeleţijo polovico voţnjaka na podlagi razpisa ministrstva izdatnega št. 24082/3. Udeleţenci naj kujejo na vsaj pol postajo, celo karto in telegrafsko legitimacijo Obr. 15 a., kupljena cela karta pa velja za brezplačen povratek k potrdilom JZSZ.

★

Jugoslovanska alpska športna zveza (sluţbeno).

Specialni trening tečaj za tekmovalce, ki so predvideni za sestavo drţavne reprezentacije za letošnja tekmovalca v Inozemstvu se vrši od 11. januarja 1937 naprej na Pokljuki pod vodstvom trenerja g. Leo Korhonenja za teke in trenerja g. Knut Odd Hansena za skoke. Udeleţenci tečaja bodo nastanjeni v smučarskem domu — Sport Hotelu. Za trening za teke in skoke so določeni sledeči tekmovalci: Isenhardt, Rado, Klemenčič, Gregor, Sramelj, Bogor, Zemva, Lovro, Močnik, Ovedo, Pribošek, Franc, Bencher, Leo, Smolaj, Fran, Klemenčič, Lojze, Knap, Leo, Jakonič, Gustelj, Jakopič, Albin, Novak, Albin, Beve, Leo. JZSZ poziva klube, katerim pripadajo navodeni tekmovalci, da predloţijo vse potrebne in napolnje vse navedene tekmovalce na Pokljuko na trening. Javljajo naj se v nedeljo 10. t. m. popoldne v domu zvezanemu delegatu, odnosno trenerju. Stroške bivanja na Pokljuki nosi Zveza, dođim morajo ostalo oskrbeti klubi sami. Zahteva se od vsakega najstroške discipline. Udeleţenci tečaja morajo izpolnjevati zahteve zvezanega delegata odnosno trenerja. Poravnalo se val, da vlogo vsa svoja trud, da bo uspeh čimboljši. Tehnični odbor Zveze ima vsakega tečajnika odpuštili s tečaja tudi pred zaključkom tečaja. V reprezentanco Zveza lahko dođoči tudi tekmovalci, ki se tečaja ne udeleţijo, pa se morajo na tekmovalci in jorj z odločitvijo udeleţenih trening tečaja še ni sestavljena tudi naša reprezentanca. Trening tečaj za smuk in slalom se bo vršil čim bodo to dopuščale sneţne prilike, ter bo čim in kraj odloţeno kasneje. Zveza poziva še sedaj tekmovalce: Praček, Ciril, Heim, Hubert, Znidar, Emil, Čop, Franci, in Novak Jode, da pripravijo na poziv Zveze za trening, ki se bo pričel čimprej.

JZSZ. — Zbor smuških učiteljev obvešča, da zvezi udeleţenci tečaj pripravljene so, tečajnike, da je tečaj radi namigovnih smešnih razmer preloţena na čas od 31. januarja do 14. februarja 1937.

Radio

Drugi programi

Točen program domačih in tujih postaj vam nudi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Sobota, 9. januarja. 13. Plošča za ploščo hiti pa vsaka vsake drobili — 12.45 Vreme, poročila. — 13. Čas, sporod. obvestila. — 13.15 Plošča za ploščo hiti pa vsaka vsake drobili — 14. Vreme, — 15. Za delovni teden Radijski orkester. — 18.40 Pogovori s poslušalci. — 19. Čas, vreme, poročila, sporod. obvestila. — 19.30 Nacionalna ura: O naš humoristični literaturi (Kordić in Bolgarica). — 19.30 Pregled sporeda. — 20. O znanosti politiki (gosp. uradnik dr. Alojzij Kuhar). — 20.30 »Kisla gobca«. — Zabavna knoška igra za radio. Naplaid Erika. Izvajajo člani radijske dramske družine. Vodi gosp. Jože Zupan. — 21. Čas, vreme, poročila, sporod. — 22.15 Laha glasba (Radijski orkester).

Programi Radio Ljubljana

Točen program domačih in tujih postaj vam nudi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Sobota, 9. januarja. Belgrad 1.1. 19.30 Srbski večer. — 21.20 Kavaruljska godba. — 23. Plesna plošča. — Belgrad 11.1. 19. Lohička dragih kumarov v Jugoslaviji. — Zagreb: 20. Koncertni večer. — 22.30 Plesna glasba. — Dunaj: 20.30 Pester koncert. — Budimpešta: 20.15. — 22.30 Zabavni koncert. — 22.30 Plesna glasba. — 23.10 Zabavni koncert. — 23.30 Plesna glasba. — 23.40 Koračnice. — 21.30. Igra. — 21.50. Čitje. — 23.15 Plesna glasba. — Rim-Bari: 21. Mulejeva opera »Daphnis«. — Prag: 19.30 Radijski film. — 21. Orkester in violina. — 22.35 Plesna glasba. — Variava: 19.30 Plesna glasba. — 21. Orkestralni in vokalni koncert. — 22.30 Plošča. — Nemke postaje: 20.16. Pesti programi. — Bernmünster: 20. Orkestralni koncert. — 20.15. Točinska narodna glasba. — 21.30. Stolzova opereta »Ples v srečo«. — 22.30. Plesna glasba. — Strassbourg: 21.30. Lecoquova opereta »Mala nevesta«.

Meteor pade z neba

3.

Kaj je meteor?

»Preden gremo za sledjo meteorja, predlagam, da pokličemo na pomoč kakšnega učenjaka, ki nam bo razložil, kaj je prav za prav meteor.« je svetoval Dolgin.

»Pameten nasvet,« je pritrdil Tinček. »Jaz vem za takšnega učenjaka. Pojdimo k njemu!«

Vodil je svoja dva tovariša v zakotno ulico, kjer je v skromni hiši stanoval profesor Šiška. Nekam boječe so potrkali na vrata in vstopili. Profesor Šiška se je ta čas sukal okoli prečudnih aparatov in steklenic, ki so bile med seboj povezane s cevmi. Vsa soba je bila polna pare in duševnega vonja po žveplu in kislini. Ko je profesor Šiška zagledal naše tri paglavce, se je na vso moč začudil:

»No, kaj boste pa vi dobrega povedali?«

»Gospod profesor,« je slovesno začel Tinček, »prosim, ali bi nam lahko razložili, kaj je meteor?«

Profesor Šiška si je učen naravnal naočnike na nosu, pokazal s prstom na tablo, na kateri je bil naslikan meteor, in odgovoril:

»Meteor je drobce kozmičnega praznora, ki drvi s hitrostjo 15 do 70 km v sekundi po eliptični poti skozi svetovje... Ali ste razumeli?«

»Hm... hm...« je v zadregi mencal Tinček in se debelo zlagal: »Seveda smo razumeli!« V resnici pa niso razumeli niti besedice...

»Če imate kakšen meteor v zalogi, mi ga kar prinesite!« je nadaljeval profesor Šiška. »Petsto mark vam dam zanj.« Medtem, ko je učeni gospod profesor razlagal skrivnost meteorja, sta se po njegovi sobi v divjem diru podili dve srčkani živalci: prva je bila miška, druga pa muca. Pa se kakopak nista podili za zabavo in kratek čas, ampak zaradi požrečnosti krvoločne muce: na vsak način si je hotela posladkati želodec z mišjo pečenkico.

Štev. 87.

Razpis prodaje in nabave

Državno zdravilišče razpisuje v smislu obstoječih predpisov zakona o drž. računovodstvu in pravilnika o izvrševanju določil iz oddelka B: Pogodbe in nabave:

1. prodajo dveh volov, težkih okoli 1400 kg. pitanih;
2. nabavo dveh mladih volov (junčkov), porabnih za vsa gospodarska dela in vajenih vožnje.

Pismene ponudbe, kolkovane s 5 Din, sprejema uprava do 1. februarja 1937.

Uprava drž. zdravilišča v Topolšici,
dne 7. januarja 1937.

Razglas

Uprava bolnišnice za duševne bolezni v Novem Celju bo potrebovala do 31. marca 1937

10.000 kg moke št. 5
4.000 kg moke št. 0g
1.000 kg moke št. 2
300 kg pšeničnega zdroba.

Ako se kdo zanima za to dobavo, naj predloži svojo ponudbo, kolkovano s 5 Din najkasneje do 22. januarja 1937 popoldne na upravo bolnišnice. Vse druge informacije se dobi med uradnimi urami v pisarni bolnišnice.

Uprava
bolnišnice za duševne bolezni v Novem Celju,
št. 471-25 z dne 5. januarja 1937.

Rožni venec

Roman.

Jana je preudarjala, kako bi se dalo to doseči; potem so preskočile njene misli na Pavlino Lister, ljubko Američanko, ki so o njej v družbi toliko govorili v zvezi z Garthom. Jana je bila uverjena, da bi bilo baš to dekle primerna žena zanj. Njena lepota bi ga zadovoljevala, njena zdrava sodba, njena odkrita, naravna čud in njen smisel za realnost bi nekoliko izenačevali njegovo mladostno vihravost, in ker se zna tako spretno prilagoditi, bi ji gotovo ne bilo težko živeti se v okolje Garthove škotske domovine in v krog njegovih angleških prijateljev. In ko bo poročen, bo prišlo samo od sebe, da bo nehal dvoriti Violeti in Myri in ljudem — Jana bi bila skoraj rekla — tako noroglavu poljubljati roke. Popravila se je v naslanjaču, stegnila svoje velike roke predse, z dlanmi navzven, in se skušala spomniti, kako ji je bilo v tistih hipih pri srcu. Potem pa je rekla strogo: »Jana Champion, ne budali! Delala bi lepote željnemu mlademu možu večjo krivico ko sama sebi, če bi vse to vzela le za trenutek zares. Prav tako malo se je klanjal danes tvoji osebi, kakor malo misli na kuharja, če hvali dober obed pri teti. Petje ga je razveselilo in nekdo je pač pel — tako je ta reč. Ne kvari si veselja zaradi doseženega uspeha z neumnim mehkočutjem. Tako, Jana, zdaj si umij svoje grde roke in pojdi v posteljo.«

Na mehki trati pod jelšami je stal Garth Dal-

maine prav med srnami, ne da bi vedeli drug za drugega. Nad njim se je bočilo nočno nebo z mirijadami svojih iskričah se zvezd. Tudi on se je pogovarjal s seboj.

»Našel sem,« je dejal tiho, »vzgor prave žene, krono pristne ženskosti, oporo za um, dušo in telo, kakor bi boljše ne mogel najti. Jana, Jana, kako sem bil slep! Dolga leta sem jo poznal in za njeno vrednost nič vedel! Toda zdaj je odgrnila kopreno in pogledal sem v njeno notranje življenje. Nikoli ne bo mogla več spustiti zastora med njeno in mojo dušo. In, Bog bodi zahvaljen, nima še nobenega rožnega venca! Nihče nima in nikoli ni imel, po čemer hrepenim bolj ko po vsem drugem na svetu — njene ljubezni. In njeni biseri! Tih prebiram jih zapovrstjo. Nekoč jih bo prebirala ona, svoje in moje bisere. Bog nama milostno prihrani križ! Ali mora imeti vsak rožni venec v resnici svoj križ? O Bog, potem naloži meni težje bruno, in da bi se v skupnem prenašanju združila še bolj tesno! Predrage roke! Dobre, zveste oči! Jana, Jana! Od nekdanje je bila ona, samo ona, četudi nisem vedel, ker sem bil slep. Toda zdaj mi je padla mrena z oči, in z božjo pomočjo bo Jana moja, naj velja kar hoče!«

Zavesa v Janini sobi je zadela ob okno; Jana se je prebudila in v polsnu zamrmrala: »Zahtevaj od mene, kar hočeš, Garth, storila bom.« Tedaj se je ovedela, sedla pokoncu in se okregala: »Pa si vendarle prav neumna, Jana; umišljaš si, da si bogve kako pametna, in vendar naj ti pove mlad mož, ki ga imaš tovariško rada, samo nekaj laskavih besed, si že vsa zmešana. Ali se mi takoj spametuješ ali se pa odpelješ jutri s prvim vlakom iz Overdena!«

* KINO * TEL. 22-21 UNION

Premiera: Velečim o ruski revoluciji, slomu carsva in usodi emigrantov

Moskva - Shanghai

Pola Negri
Gustav Diehl, Susi Lanner, W. Keppler

MATINEJA ob 14.15 uri Cene 3-50 in 5-50 Din
Prvi veliki cirkuški film - dresura divjih zverí

Artisti Jubilejni 100. film
HARRY-ja FIELA

TEL. 27-30 **SLOGA**

Mala popularna **SHIRLEY TEMPLE**

Upornikova hči (v nemškem jeziku)

MATINEJA ob 14.15 uri Cene 3-50 in 5-50 Din
Komična opera - bomba smeha

Fra Diavolo Najboljši film amer. kralja
smeha Stan Laurel - Oliver Hardy

TEL. 21-24 **MATICA**

Premiera in jug. kresna predstava. Napet in izredno krasen film

Pod vročim solncem

HANS ALBERS - LOTTE LANG

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglaših reklamnega snajeta se računa enokolonska. 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znambo.

Službodobe

Za velik konsumni artikel

sprejemmo v vsakem mestu in industrijskem kraju sposobnega zastopnika. Prednost imajo inteligentni gospodje. Velik zaslužek zagotovljen. - Za vzorec priložiti v znamkah 10 Din. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju. (b)

Radiotehnika

samostojnega, z večletno prakso, iščemo. — Radio Starkel, Trg Svobode št. 6 Maribor. (b)

Kupimo

5-7000 tekočih metrov

35 kg tekoči meter, težke železniške tračnice, po možnosti avstrijske tipe 10 A — se iščejo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tračnice« št. 436. (k)

Objave

Izjava

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove moje žene Neže Virant. - Anton Virant. (o)

Posestva

Naprodaj

dvostanovanjska visokopritlična hiša v okolici Ljubljane, še pod mestom Prevzame se lahko večja hipoteka Ljudske posojilnice v Ljubljani, za ostalo pa se vzamejo knjižnice Mestne hranilnice ali pa Kmetijske posojilnice Ljubljanske. Polzve se: Oražem I., Predovičeva ul. 5

Vnajem

Oddajo se večji lokali pripravljeni za obrt ali trgovino. — Polzve se: I. Oražem, Predovičeva 5, n

Majhen lokal

tudi za pisarno, oddam na Resljevi cesti. Vprašati: Sv. Petra cesta 34.

Pohištvo

Več boljnih

kuhinjskih oprem solidno izdelanih, iz jamčeno suhega lesa — poceni proda Krže Franc, mizarstvo, Vrhnika. Ogleda se: Janežič, pleskar, Tyrševa 23, Ljubljana. 8

COTY
VAS POTRBUJE O VEČNI MLADOSTI

... za katero se imate zahvaliti glatkemu, baržunastemu in svežemu tenu, tengu, ki Vam ga daje puder COTY.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, Zagreb.

Auto-motor

Bencinski motor

5 HP — naprodaj. Zupnišče Cerknica. (f)

Prodamo

Na vsa zimska oblačila dajemo 15-20% popusta. Pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (l)

TEL. 2951

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLNJSKA
CESTA

„Elba“ registatura

dovršena novost za odlaganje dopisov. »Hebona« organizacija Rudolf Zeitler, Zagreb, Draškovičeva 34. Telefon 79-90.

Telefon 2059

PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS tudi

Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.

Volna, svila, Lombarž

stalno v bogati izbori v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znanih cenah pri trdnji Karl Prelog, Ljubljana - Židovska ul. in Stari trg.

Šivalni stroj

pogrešljiv, skoraj nov, nemški prvovrstni fabrikat, ki šiva naprej in nazaj, štika in štopa, poceni naprodaj v Novi trgovini na Tyrševi c. 36. (l)

Bolni na pljučih!
Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja ki je že marsikoga rešila. Ta more ob vsakem načinu življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj, prenehanje, težje telesa se zviša ter po posopnenju sčasoma bolezen preneha.

Resni mo že
zdravniki vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Cimper: začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolj

Popolnoma zastoj in poštnine prosto
dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega.

Pišite takoj!

zadostuje tudi dopisnica, na naslov:
Zbiralnice za pošto:
ERNST PASTERNAK, Berlin S.O.
Michaelkirchplatz 13, Abt. Z. 516.

Biser k biseru.

Tisti dnevi nato so bili za Jano zlati dnevi. Zgodilo se ni prav čisto nič, kar bi ji grenilo čudovito sladke užitek novega doživljanja.

Garthovo vedenje sledečega jutra ni imelo na sebi nič tega, kar jo je bilo zvečer prej tako vznemirilo in zmedlo. Nič več ali vsej le izjemoma, se ni vedel kakor sedemleten dečko — celo proti vojvodinji ne — in ko ga je nekdo njegovih prijateljev za šalo vprašal, ali se s svojim resnobnim obnašanjem ne vadi morda za bodočega zakonskega moža je mirno odgovoril: »Da.«

»Ali bo izvoljenka tudi prišla v Shenstone?« je vprašal nato Ronald; kajti več tetinih gostov je povabila lady Ingleby, za naslednji teden k sebi v Shenstone.

»Da,« je spet odgovoril Garth.

»Za božjo voljo!« je vzklilnil Bill teatralično.

»Ali smo res že tako daleč?«

Jana pa, ki se je blizu Gartha krila za časopisom, se je nagnila k Dalmajnu in rekla tako tiho, da jo je mogel slišati samo on: »Kako sem tega vesela, Dal! Ali ste se odločili za to sinoči?«

»Da, sinoči,« se je obrnil Garth proti njej.

»Ali ste se odločili zaradi najinega pogovora večeraj popoldne,«

»Ne, najin pogovor ni s tem v nobeni zvezi.«

»Ali je bil Rožni venec, ki je povzročil vaš sklep?«

Za hip se je obotavljal; potem je pa spregovoril, ne da bi jo pogledal: »To, kar mi je Rožni venec razodel.«

Celotna naročnina na:
Leposlovno in ljudsko knjižnico
Zbirko domačih pisateljev
Zbirko mladinskih spisov
7 vezanih knjig mesečno Din 23.—
3 vezane knjige mesečno Din 11.—
4 vezane knjige mesečno Din 9.—
JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA